Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 85 (9071). • 1987 йил 5 май • сешанба •

Баҳоси 3 тийин.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

Қўшимчаси 27 минг сўмлик

● НАРИМАНОВ экспериментал-ремонт ишлаб чиқариш корхонаси марказий базасида сув хўжаликлари учун ностандарт жиҳозлар ишлаб чиқарилади. Корхона 2-цехининг Ҳурмат Белгиси ордени кавалери, Коммунистик меҳнат зарбдори Владимир Серебряков етакчилигидаги пайвандчилар бригадаси пудрат асосида меҳнат қилишади. Бу аҳил коллектив аъзолари кунн-кеча беш ойлик план топшириқларини бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар. Пайвандчилар планга қўшимча 27 минг сўмлик маҳсулот топширишди. Коллективнинг бу муваффақиятига Сергей Баранник, Ермак ва Еркин Мирахимовлар салмоқли ҳисса қўшишди.

Г. МАМБЕТОВА,
Х. ЗАЙНИЛОВ.

ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

● ПИСКЕНТ районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози паррандабоқарлари давлатга тухум сотиш ярим йиллик планини ортиғи билан бажардилар. Қабул пунктларига 43 минг дона ўрнига 46,6 минг дона маҳсулот етказиб берилди.

Хўжалик ютуғига Рустам Абуваев, Татьяна Гаврилова, Анна Гаврилова каби тажрибали товуқбоқарлар муносиб улуш қўшдилар.

Р. ЙЎЛЧИЕВА.

БУГУН СОВЕТ МАТБУОТИ КУНИ

ОШКОРАЛИК ҚУРОЛИ

Бугун Матбуот куни. Бу йилги касб байрамимиз ленинчи «Правда» биринчи сони чиққан куннинг 75 йиллигига тўғри келди. Зотан ана шу тарихий воқеани нишонлаш учун ҳам ҳар йили 5 майда Матбуот кунини кенг байрам қилиш белгиланган.

Доҳий Ленин «Правда»ни образли қилиб ўша баҳорнинг биринчи қалдирғочи деб атаган, Бутунроссия ишчи газеталари бўлган ишчилар ташкилотлари билан қопланажагига ишонч билдирган эди. Доҳий орзулари рўёбга чиқиб, бепоён мамлакатимизнинг ҳамма ерида «Правда»нинг издошлари — матбуотимизнинг катта отряди вужудга келди.

Ҳозир мамлакат бўйича 8 мингдан ортиқ газета нашр этилаётир. Совет кишилари ҳаётларининг ҳар бир тонгини газета ва журналларнинг янги сонларини кўришдан бошлайдилар. Ҳар бир совет оиласига ўртача 6 тадан кундалик нашр тўғри келади.

Ленин анъаналарига содиқ бўлиб келаётган совет матбуоти жанговар пропагандист ва агитатор ҳамда омманинг ташкилотчиси сифатида иш кўрмоқда. У айни шу кунларда совет жамияти турмушининг барча томонларини қамраб олган қайта қуришни амалга оширишда муҳим роль ўйнамоқда.

КПССнинг XXVII съезди ҳам матбуот шу куннинг муҳим вазифаларини ҳал этишда актив қатнашиши, тараққиётга тўсқинлик қилувчи турли иллатларга қарши курашиши, интизом ва тартибни мустаҳкамлашга, ошкораликни, танқид ва ўз-ўзини танқидни кенгайтиришга кўмаклашиши лозимлигини таъкидлади.

Бугунги матбуот байрами профессионал журналистлар, редакция коллективлари, ноширлар ва полиграфчилар, матбуот кўп сонли жамоатчи активларининг партия қарорларини амалда рўёбга чиқариш вазифаларини қандай бажараётганликлари кўригидир.

Совет матбуотининг катта отряди сафида пойтахт областимизда чиқиб турган иккита область, 21 та шаҳар ва район, 50 га яқин кўп нусхали газеталарнинг ҳам муносиб ўрни бор. Уларнинг бир галги тиражи 500 минг нусхадан ортади. Уларнинг саҳифаларидан газетхонларнинг таклиф, мулоҳазалари, фикрлари баён қилинган хат-хабарлари, танқидий мулоҳазалари, шикоят ва аризалари доимий ўрин олмоқда. Редакцияларга тушаётган сигналларнинг маълум қисми партия, совет, хўжалик органларига юборилаётир. Кейинги пайтларда, айниқса, уларга тез ва аниқ жавоблар олинаётганлиги сезилиб қолди, танқидий чиқишларнинг таъсирчанлиги ортмоқда.

Партия комитетлари ҳозирги талабларга монанд редакция коллективларининг, журналистлар, авторлар активининг ошкораликни, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантириш борасидаги куч-ғайратларини қўллаб-қувватламоқдалар.

Сўнгги вақтда омманинг матбуотга қизиқиши анча кучайди. Бу газеталар обрўси ошганлигининг, жамоатчилик фикрини шакллантиришга таъсири кучайганлигининг, матбуот ҳаётдаги ўткир томонларни четлаб ўтмай, камчиликларни ҳас-пўшламай, кўпчиликни қизиқтираётган масалаларни дадилроқ кўтариб чиқаётганлигининг далилидир. Жумладан, «Алмаликский рабочий», «Ангренская правда», «Машъал» (Ўрта Чирчиқ), «Коммунизм учун» (Оржоникидзе), «Ленин байроғи» (Чиноз) газеталари ҳаёт маромини сезгирлик билан кузатиб бориб, ўз ўқувчиларини қизиқтирган янги мавзуларга қўл урмоқдалар, газета ҳар бир сонининг тематикаси ранг-баранг бўлишига, чиройли безатилишига ҳаракат қилмоқдалар.

Лекин очиқ эътироф этиш керакки, областимиздаги оммавий ахборот воситаларида қайта қуриш жараёни ҳали суст бормоқда. Уларда ошкоралик ва камчиликларни танқид қилиш борасида дадиллик етишмайди. Область, шаҳар ва қатор район газеталаримиз ҳали ҳам маҳаллий ҳаётнинг ичига чуқурроқ кириб боролмаяптилар. Воқеаларнинг жиддий таҳлил этилиши ўрнига масаланинг моҳиятини очиб бермайдиган жузъий фактлар ва тасодифий мисоллар билан чекланиб қолмоқдалар. Мақолаларда кўпинча оддий рақамлар ва фамилиялар санаб ўтилган бўлади. Ҳаётдаги кенг миқёсли бурилиш жараёнларини тадқиқ этишда теранлик ва изчиллик, ижодий изланиш, чуқур таҳлил етишмайди. Маҳаллий журналистларимиз жамоатчилик фикрини синчиклаб ўрганиб бориш, социологик тадқиқотлар ўтказишни ҳали чинакамига бошлаганлари йўқ.

Бекобод район «Коммунист», Ғалаба район «Ленин йўли», Паркент район «Паркент тонги» газеталарининг асосий мавзуси қишлоқ хўжалигидаги кундалик ишларни баён қилишдан иборат бўлиб қолмоқда. Кўп мақолалар бир-бирини такрорлайди. Редакцияга турли касб ва соҳа кишиларидан келаётган хатлар кўпинча «силлиқланиб», бир қолипга солиб қўйилмоқда. Бундай материалларни ишчи ёки механизатор, ўқитувчи ёки врач, ўқувчи ёки пенсионер ёзганига ишонмайди, киши. Худди шундай нуқсонлар ўз газетамизга ҳам тааллуқлидир.

В. И. Ленин Совет ҳокимиятининг тонготаридаёқ газеталарнинг характерини белгилаб «сиёсий сафсатабозлик камроқ бўлсин... турмушга яқинроқ турилсин» деб ёзган эди. У совет журналистларига туб ижтимоий жараёнларни чуқурроқ билиш керак, деб таълим берган, турмушдаги янгиликни пайқаб олиш маҳоратини, уни қўллаб-қувватлаш ва қарор топтиришни, даврдан орқада қолмасликни ҳамда унинг эҳтиёжларига ўз вақтида аниқ жавоб қайтаришни доимо таъкидлаган эди. Бинобарин, ҳозирги кенг авж олиб кетган қайта қуриш шароитида матбуот сўзининг таъсири ва кучи ниҳоятда салмоқли бўлмоғи лозим.

Матбуот меҳнат унумдорлигини, маҳсулот сифатини ошириш, меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш муаммоларини, хўжалик юритишнинг янги усуллари, оила пудрати самараларини кенг очиб бериши керак. Социал масалалар, инсон омили мавзуи журналистларимиз биринчи галда эътибор қиладиган соҳалардир.

Меҳнаткашларга маиший, савдо, медицина хизмати кўрсатишдаги кўпдан-кўп нуқсонларни журналистларнинг актив аралашуви билан тезроқ бартараф этиш мумкин. Газеталаримиз идеология ишларига, меҳнаткашларни интернационализм ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашга, атеистик пропагандани такомиллаштириш масалаларига катта эътибор беришларини давр қатъий тақозо этмоқда.

Журналистлар жамият ҳаётининг иқтисодий, социал ва маънавий соҳаларида қайта қуришнинг ғоят кенг, ошкора бўлишини таъминлашлари, бу жараённи соддалаштирмай, бутун мураккаблиги, қийинчиликлари билан ошкора кўрсатиб беришлари лозим. Ҳар бир редакция коллективи, ҳар бир қаламкаш ўз фаолиятини қайта қуриб, унинг юксак самарали бўлишини таъминлагандагина, тўла ижодий куч билан ишлагандагина бунга эришмоқ мумкин.

Қайта қуриш шароитида жонли иш тажрибасини тарғиб қилиш ҳозир биз учун беният муҳимдир. Меҳнат коллективларида умум иши учун жон куйдирувчи ташаббускорлар, ўз ишини қайта қуриб олган коллективлар жуда кўп. Лекин улар матбуот саҳифаларида ҳали етарлича кўрсатилмаяпти. Қайта қуришнинг асосий ҳаракатлантирувчи кучи бўлган меҳнат аҳли матбуотнинг ҳам асосий қаҳрамони бўлиши лозим.

Хуллас, олдимизда ғоят кўп қиррали, масъулиятли ва долзарб вазифалар турибди. Биз барча ҳамкасбларимизни бугунги касб байрами билан қутлар эканмиз, ана шу вазифаларни муваффақиятли бажаришда янги-янги ижодий зафарлар тилаймиз.

... МАТБУОТ, ТЕЛЕВИДЕНИЕ, РАДИО ЖАМИЯТИМИЗ ОЛДИДА ТУРГАН ВАЗИФАЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШГА, ОШКОРАЛИКНИ, СОҒЛОМ, ТАНҚИДИЙ МУҲИТНИ ҚАРОР ТОПТИРИШГА АКТИВ КЎМАКЛАШМОҚДА. САЛБИЙ ҲОДИСАЛАРГА НИСБАТАН МУРОСАСИЗЛИК ВА ҚАЙТА ҚУРИШ ТУФАЙЛИ ЮЗАГА КЕЛГАН ТАЖРИБАНИ ТАСВИРЛАБ БЕРИШ, ҲАЛОЛ СЕРУНУМ МЕҲНАТНИ УЛУҒЛАШ — ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИНИНГ БИРИНЧИ ДАРАЖАЛИ ВА ЎЗАРО БОҒЛИҚ ВАЗИФАЛАРИДИР.

(КПСС Марказий Комитетининг январь (1987 йил) Пленуми қароридан).

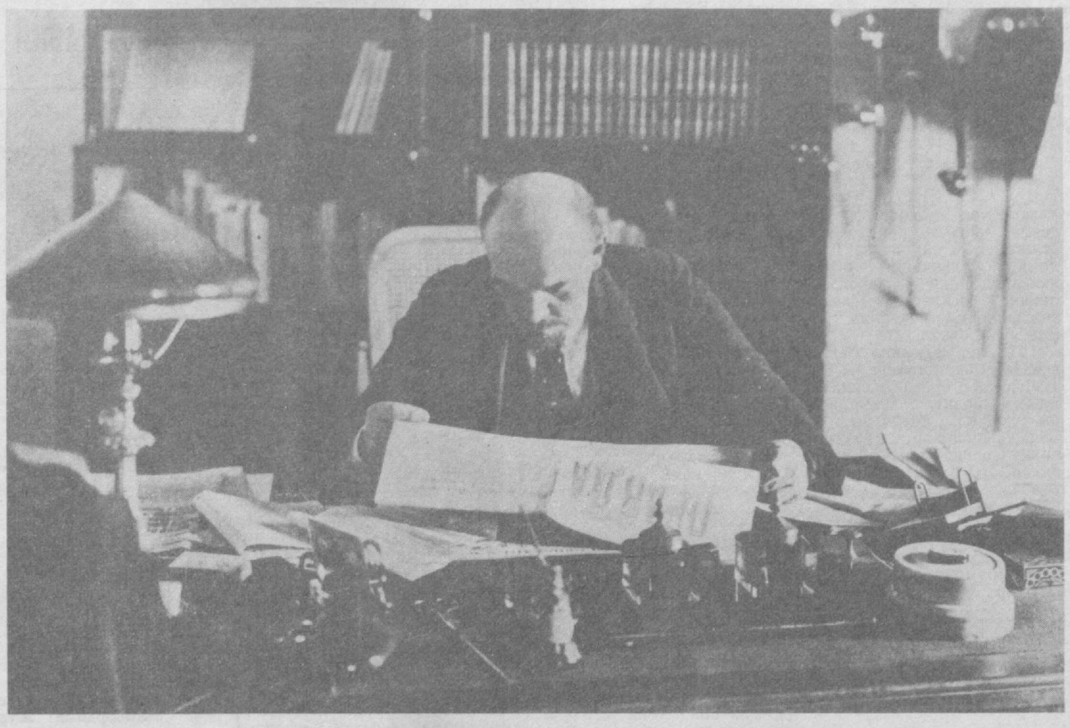

В. И. Ленин Кремлдаги ўз иш кабинетида. 1918 йил, октябрь. ТАСС фотохроникаси.

МАТБУОТ КУНИ ШАРАФИГА

Тошкентда матбуот кунига ва «Правда» газетасининг 75 йиллигига бағишланган тантаналар бўлиб ўтди. 3 май куни Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига журналистлар, полиграфиячилар, матбуот активлари ва унинг тарқатувчилари, шаҳар жамоатчилигининг вакиллари келишди. Бу ерда бўлиб ўтган тантанали йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Ўзбекистон ахборот агентлигининг директори Н. Ё. Ғойибов доклад қилди.

Кейинги вақтда оммавий ахборот ва пропаганда воситалари, республика журналистлари коллективлари фаолиятида қувончли ўзгаришлар юз берганлиги айтиб ўтилди. Оммавий ахборот ва пропаганда воситалари турмушга чуқурроқ кириб бориб, партия ўртага қўйган жадаллаштириш концепцияси КПСС XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми қарорлари туфайли рўй бераётган қайта қуриш, революцион янгиланиш жараёнларини бирмунча ёрқин акс эттира бошладилар.

Бироқ, оммавий ахборот воситалари фаолиятида қайта қуриш ҳали зарур даражада жадал амалга оширилмаяпти, дейилди йиғилишда. Баъзи коллективлар янгича шароитда ишлашга тайёр эмасликлари, таркиб топган бир қолипдаги ишлардан воз кеча олмаганликлари аён бўлиб қолди. Матбуот ходимлари, ишчи ва қишлоқ мухбирлари партия ўз олдиларига қўйган режалар ва вазифаларни бажариш йўлидаги куч-ғайратларни ошириб, Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини янги ижодий муваффақиятлар билан кутиб оладилар, деган ишонч билдирилди.

Йиғилиш аҳли Ўзбекистон Журналистлар союзининг дипломлари ва фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган ижодий конкурсларнинг ғолибларини самимий табриклади.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Х. Ҳолмуҳамедов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин иштирок этдилар.

Байрам давомида редакциялар коллективларининг иши билан танишилди. Йиғилиш аҳли ҳузурида санъат усталари ва бадиий ҳаваскорлик коллективлари концерт бердилар.

(ЎзТАГ).

БОШ ИНЖЕНЕР САЙЛАНДИ

Демократияни ўрганайлик

БОШҚА соҳаларда бўлгани каби қурилишда ҳам бош инженер асосий фигура ҳисобланади. Техника хавфсизлигидан тортиб ишчи кучи, техника воситалари, қурилиш материалларининг объектларга тўғри тақсимланиши, қисқаси, бутун коллективда ишнинг бир меъёрда кетиши унинг иш юритиш қобилиятига, ташкилотчилик маҳоратига боғлиқ.

Шунинг учун ҳам «Ташводстрой» трестининг Оҳангарон районидаги 5-механизациялашган кўчма колоннасида ўрни бўшаб қолган бош инженер ўрнига номзод танлашга алоҳида эътибор берилди.

Аввало коллективда меҳнат қилаётган кишиларнинг ҳар бири учун алоҳида бланкалар тайёрланди. Партия ташкилотининг секретари А. Волков катта инженер Г. Сафаргалиева қурилиш объектларида бўлишиб, қурувчиларга бирма-бир ана шу қоғозни тарқатиб, ёпиқ овоз бериш йўл-йўриқларини тушунтириб чиқишди.

— Ҳеч қандай қўшимча агитация юритилгани йўқ,— деди Галия Сафаргалиева.— Улар хоҳлаган номзодларини ёзишлари учун етарли имконият ва вақт берилди. Биздан кейин партия ташкилоти секретари ўринбосари Фарҳод Шорустамов овоз бериш қутичасини қурилиш объектлари бўйлаб олиб юрди.

Йиғилишда сайланган саноқ комиссияси аъзолари қутичани очишгач, учта номзод борлигини кўришди. Коллектив аъзолари 1-участка бошлиғи Вадим Алексеевич Ким, бошлиқ ўринбосари Тоштемир Ўтамбоев, бош механик Николай Филиппович Торхов ўртоқлар номзодини ёзишган эди.

Бюллетенлар сараланиб ҳисоблангач В. А. Ким энг кўп овоз олгани маълум бўлди. Овоз беришда қатнашган 143 кишининг 98 нафари В. А. Ким, 15 нафари Н. Ф. Торхов, 30 нафари Т. Ўтамбоев номзоди учун овоз бердилар. Йиғилишда сўзга чиққан кишилар ва ҳатто номзодлари ўтмаган ўртоқлар ҳам Вадим Алексеевичнинг шу лавозимга тўғри келиши, бунинг учун махсус олий маълумотга эга эканлиги, 1982 йилдан қурилиш план-техника бўлими бошлиғи, 1983 йилдан 1-участка бошлиғи вазифасида ишлаб тўплаган тажрибалари қўл келишини таъкидладилар.

В. А. Ким бошчилик қилган 1-участкада меҳнат қилаётган қурувчилар билан гаплашиб уларнинг фикрини билдик.

Комплекс бригада бошлиғи Раҳим Алихўжаев:— Вадим Алексеевич ким билан гаплашмасин унинг кўнглига йўл топа олади. Шунинг учун ҳам бирга ишлаётганимизга мана тўрт йилдан ошдики, у ҳақда бирон бир ёмон гап эшитганим йўқ.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қурувчи Александра Николаевна Гузенко:— Вадим Алексеевич участкамиздан кетаётгани учун ачинамиз, албатта. Лекин тўғрисини айтганда, янги лавозимга у жуда муносиб.

Ва ниҳоят бош инженер билан суҳбатлашамиз:

— Коллектив ишончи учун катта раҳмат. Улар менга катта истаклар билдиришди. Камчилигимни ҳам рўй-рост кўрсатишди. Характеримдаги юмшоқ кўнгиллилик, зарур пайтда принципиаллик кўрсатолмаслигимни таъкидлашди. Мен бундан, албатта, тегишли хулоса чиқариб олишим керак.

Коллективимиз олдида бу йил улкан вазифалар турибди. Бу йил июль ойигача бутун колонна коллективи пудрат асосида ишлашга ўтади. Шунинг учун ҳар бир қурувчини, ишчи ва хизматчини аттестациядан ўтказишимиз керак. Бу ўз-ўзидан маълумки, бош инженер сифатида зиммамдаги масъулиятни оширади,— деди В. А. Ким.

У бу сўзларни қийинчилик олдида довдираб қолган киши сифатида эмас, ўз кучига, қобилиятига, бутун коллективнинг қўллаб-қувватлашига ишонган ҳолда кўтаринки руҳда айтди.

И. НЕЪМАТИЛЛАЕВ.

«ПИЛЛА ШТАБИ» ИШ БОШЛАДИ

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги «Северний Маяк» колхози пиллакорлари бир неча йилдан буён райондаги хўжаликлар ўртасида ташкил этилган мусобақада ғолиб чиқмоқдалар. Биргина ўтган йили улар давлатга пландаги 9200 килограмм ўрнига 12 минг 400 килограмм хом ашё топширдилар. Ялпи ҳосилнинг 86 проценти юқори сортларга қабул қилинди.

— Бундай муваффақиятларимизнинг асосий манбаи қисқа муддатли кампанияга пухта тайёргарлик кўраётганлигимиздадир, — дейди колхоз пиллачилик агрономи Мария Сайфуллина. — масалан, биз ҳар йили пиллакорлар рўйхатга олиниб бўлингач, барча хонадонларга сўкичаклар етказиб берамиз. Сўриларни қуришда ёрдам берамиз. Ипак қурти боқиладиган хоналар мавсумдан бир ҳафта олдин яхшилаб дизинфекция қилинади. Мавсум давомида пиллакорларни барг билан таъминлаш учун транспорт ва ишчи кучи ажратилади. Шу ўринда колхозда бир неча йилдан буён самарали фаолият кўрсатиб келаётган оператив «пилла штаби» аъзоларининг ролини алоҳида таъкидлаш керак. Бу штаб аъзолари ипак қурти боқилаётган ҳар бир хонадонни қатъий назоратга олишади. Агротехника тадбирларининг қандай бажарилаётганлигини кузатиш билан биргаликда пиллакорларга зарур бўлган амалий ёрдам кўрсатишади. Айниқса, барг тақсимотида улар ишнинг бошида бўлишади.

Колхозда тажрибали пиллакорлар кўп. Жумладан, Рисгул Асанбоева, Жамила Аҳмедова, Екатерина Хе, Светлана Кан сингари пиллакорлар ўтган йили ҳар қути қурт уруғидан 100 килограммдан ошириб, сифатли «кумуш тола» олдилар.

Мана, янги мавсум бошланди. Колхоз пиллакорлари Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига бу йил 190 қути қурт уруғи парвариш қилиб, давлатга 9,5 тонна ўрнига 12 тонна хом ашё сотиш мажбуриятини қабул қилишган....

Колхозда пиллачиликни ривожлантиришда муаммолар ҳам йўқ эмас. Масалан, бу ерда ҳалигача уруғлик етказиб берадиган махсус инкубатория йўқ. Уруғ хонадонларда жонлантирилмоқда. Бу ҳосил сифатига салбий таъсир кўрсатмоқда. Бу муаммони тўғри ҳал этишга район агросаноат бирлашмаси мутахассислари ёрдам беришлари керак.

С. ҚУРБОНҚУЛОВ.

ПУДРАТЧИ ЗВЕНОЛАР

АЙНИ кунларда Калинин номли колхознинг қайси бир бригада ва звеносида бўлманг, қизғин ишнинг устидан чиқасиз.

Сабзавоткорлар кўкламнинг ҳар бир кунини унумли меҳнат вахтасига айлантириб, ғанимат дамлардан самарали фойдаланяптилар. Маъмуржон Маҳаматов, Султонмурод Каримов, Неъмат Саъдуллаев ўртоқлар бошлиқ пудратчи звеноларда кузда экилган пиёз ва пленка тагига экилган сабзига ишлов бериш, айниқса, қизғин бораётир.

Хўжаликнинг Дилшод Йўлчиев бошлиқ бригадасида сархил сабзавотлар етиштирилади. 2 гектар эртаги карам, 3 гектар эртаги картошка, 2 гектар ош лавлаги ва 1,5 гектар саримсоқнинг ривожи яхши. 2 гектар майдондаги эртаги редиска шаҳарликлар дастурхонига тортиқ қилинди.

— Ўтган йили мавжуд 30 гектар майдонда меҳнат қилган коллективимиз аъзолари картошка ва сабзавотдан мўл ҳосил кўтардилар, — дейди бригадир.— Карамнинг ҳар гектаридан 34,5 тоннадан, картошканинг ҳар гектаридан 21 тоннадан ҳосил олинди. Пландан ташқари топширилган маҳсулот учун пудратчи звенонинг ҳар бир аъзоси йил якунига кўра 700 сўмгача устама ҳақ олди. Т. Қорабоев, Ғ. Ибодов, Д. Йўлчиевлар бошлиқ оилавий звенолар ишни барвақт бошлаб, пухта қиляптилар. Улар ҳозир экинларни иккинчи культивациядан чиқариб, озиқлантирдилар. Энг муҳими, бригадамизнинг звено пудрати усулида ишлашга ўтганлиги ютуқларимиз гарови бўлмоқда. Деҳқонларимиз масъулият билан, ташаббус ва ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Дастурхон кўрки бўлган кашнич, укроп, петрушка аёзли қиш кунларида ҳам сабзавот дўконларига узлуксиз жўнатиб турилди. Ҳозиргача бундай резоворлардан 10 тоннадан зиёди етказиб берилди. Бунда, албатта, звено аъзоларидан Р. Расулова, Ф. Камолхўжаева, З. Аҳмедова ва Т. Каримоваларнинг муносиб ҳиссаси бор.

Ҳа, бу йил калининликлар 4 минг 600 тонна сабзавот, 700 тонна картошка ва 770 тонна узум етиштиришга аҳд қилганлар. Деҳқонлар дала ишларини оби-тобида ўтказиб, мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратмоқдалар.

Н. ТЕМИРОВ,
Калинин райони.

• *Чигит экиш кундалиги*

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ЧИГИТ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 4 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда экилган майдон, учинчи устун — мавсум бошидан буён.

(Экиш планига нисбатан процент ҳисобида)

Коммунистик	—	102,9
Ўрта Чирчиқ	—	100,0
Бекобод	—	100,0
Чиноз	—	100,0
Ғалаба	0,9	99,8
Янгийўл	0,5	99,8
Оққўрғон	—	99,5
Пискент	0,3	99,3
Бўка	0,9	98,9
Область бўйича	0.4	99,5

МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ!

СЎЗ БЕРИШ БИЛАН ИШ БИТМАЙДИ

ОЛМАЛИҚДАГИ 6-ғишт заводи бошқармаси директори Сергей Мартиненко романтика ишқибози бўлиб чиқди. Бундан бир йил муқаддам область, республика матбуотида мазкур корхонанинг оширилган мажбуриятлар олиб меҳнат қилиши ҳақида шов-шув бўлганди. Унга кўра 1986 йил маҳсулот реализация қилиш ҳажми ўн процент оширилиши кўзда тутилган эди. Ўшанда завод директори бунинг уддасидан чиқиш учун барча имкониятлар бор, деб мухбирларни, газетхонларни ишонтирди.

...Орадан бир йил ўтди. Одатда меҳнат коллективларининг ажойиб, янги ташаббуслари ҳақида кўплаб гапирилади, шов-шув қилинади-ю, сўнг унинг ижроси ҳақида унутиб қўйилади. Биз ана шуларни мулоҳаза қилиб заводга бордик. Директор С. Мартиненкога мақсадимизни айтдик. У эса, бамайлихотир, ҳеч шубҳасиз оширилган мажбуриятларни тўла бажардик, деди. Бироқ корхонанинг план бўлимидаги ўртоқлар: «ўтган йил якунларини ҳали чиқармадик», дейишди. Таажжуб! Янги йилнинг дастлабки ойлари бошланган-у, 1986 йил якунлари чиқарилмаган бўлса?!

— Кейинги ҳафтага келинг, албатта, тайёр бўлади, — дейишди иқтисодчилар.

— Ҳаммаси тайёр бўлди, беш нусхадаги маълумотнинг барчасини бўлим мудири Тошкентга олиб кетди,— деди план бўлими ходими Римма Раҳимова билан бир ҳафтадан сўнг учрашгач.

— Қўлёзмасини кўрсак бўладими?

— Бунинг учун директорнинг рухсати керак. Унинг рухсатисиз кўрсатолмайман.

Директордан рухсат олиб «сирли қоғоз»ни қўлга киритдик. Маълумот билан танишамиз. Завод коллективи ўтган йили маҳсулотнинг асосий турлари бўйича белгиланган топшириқни бажармади. Тўртинчи кварталда маҳсулот етказиб бериш плани уддаланмади. Корхона 1986 йилда қурилиш ташкилотларига 51 миллион 200 минг дона ғишт етказиб бериши керак эди. Амалда эса 49 миллион 168 минг дона ғишт тайёрланди... Сўз ва иш бирлиги қани?

Ўн иккинчи беш йилликнинг иккинчи йилида ишлар қандай кетяпти? Январь ойида пландаги 360 минг ўрнига 305 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Кейинги ойларнинг ҳам кўрсаткичлари паст бўлди. Корхонада сермеҳнат жараёнлар механизациялаштирилмаган, қўл меҳнати — асосий қурол.

Заводда меҳнат интизоми бўш. Бу ерда жами 452 киши меҳнат қилади. Ўтган йили меҳнат интизомини бузганлиги ва прогул қилганлиги учун 64 киши ишдан бўшатилди. Бунинг устига корхона раҳбарлари атроф-муҳитнинг ифлосланишига айбдор бўляптилар. Бошқарма Энгельс кўчасига жойлашган... «Комсомол» ва «Кирпичная» бекатлари орасидаги йўл чангга ботиб ётибди. Бу йўлдан қатнайдиган автобус, троллейбусларнинг ичига қараб бўлмайди. Пассажирлар ҳатто автомашиналар ичида юзларини рўмол билан беркитиб ўтадилар. Негаки, тупроқ келтираётган машиналар шу кўчадан ўтади. Табиийки, тупроқнинг оз қисми машина кузовидан тўкилади. Агарда аҳвол шундай бўлаверса, яқинда бу ерда тупроқ уюмлари пайдо бўлади. Корхона раҳбарлари эса буни кўриб кўрмасликка олишяпти...

Ана шундай! Сўз бериш осон, уни амалда бажариш қийин. Ҳар бир ишни белгилаётганда, аввал уни тошу таразида ўлчаб кўриш керак. Бўлмаса ана шундай нохуш ҳоллар рўй беравераді.

О. ХУШНАЗАРОВ.

БУГУН — СОВЕТ МАТБУОТИ КУНИ

РЕВОЛЮЦИЯ ОДИМЛАРИ: ҲАФТАМА-ҲАФТА

ИНҚИЛОБ ЖАРЧИСИ

Ўтган кунлар мобайнида Революция солномасига икки муҳим воқеа битилди:

14 (27) апрель куни Петроград большевикларининг умумшаҳар конференцияси очилди. Конференцияда Ленин ҳозирги шароит ва Муваққат ҳукуматга муносабат тўғрисида доклад қилди ва якунловчи нутқ сўзлади. Делегатларнинг кўпчилиги Ленинни ёқлаб гапирди. Партиянинг энг йирик пойтахт ташкилоти Ленин тактикасини маъқуллади.

24—29 апрель кунлари Петроградда большевикларнинг VII Бутун Россия конференцияси (Россиядаги биринчи ошкора конференцияси) бўлиб ўтди. Конференция буржуа-демократик революциянинг ўсиб, социалистик революцияга ўтишига қаратилган ленинча сиёсий йўлни якдиллик билан маъқуллади. Моҳияти эътибори билан партия съезди ролини ўйнаган мазкур конференция Ленин бошчилигида Марказий Комитет сайлади.

Россияда революция тинч йўл билан ривожланиб бормоқда, Ленин муҳаррирлигида чиқиб турган «Правда» инқилобнинг жарчиси бўлиб, жонбозлик кўрсатмоқда эди.

Ташаббускори ва ташкилотчиси Владимир Ильич Ленин бўлган умумрус оммавий-сиёсий ишчи газетаси «Правда»нинг биринчи сони 1912 йил 22 апрель (5 май)да ўқувчилар қўлига тегди.

Ўз олдига большевиклар партиясининг революцион шиорларини дадиллик билан турмушга татбиқ этишни мақсад қилиб қўйган кундалик ишчи газетаси — «Правда»нинг пайдо бўлиши революцион кўтарилиш йилларидаги рус ишчилар ҳаракатида рўй берган энг катта тарихий ва сиёсий воқеа бўлди. Большевиклар партияси «Правда»дек қудратли қурол ёрдами билан «душман қўрғонига ҳужум қилиб кела бошлади ва лаънати чор самодержавиесини ичидан туриб қўпориб ташлаш ишларини куп сайин «легал» суратда амалга ошира бошлади».

«Правда» газетаси ўзининг илк қадамлариданоқ ишчиларнинг сиёсий газетаси деган номни баланд кўтарди. Ишчиларнинг моддий ва маънавий мададидан ҳамиша баҳраманд бўлиб турганлиги учун ҳар қандай тазйиқ ва таъқибларга қарамай 1912—1914 йилларда ҳам, 1917 йил давомида ҳам газетанинг курашга чақирувчи янгроқ овози бутун мамлакат бўйлаб жаранглаб турди...

5 апрелдан эътиборан В. И. Ленин муҳаррирлигида чиқа бошлаган «Правда» ўзининг бутун фаолиятини машҳур Апрель тезисларида илгари сурилган вазифаларни бажаришга қаратди. Газета, айниқса, Муваққат ҳукуматнинг халққа зид сиёсатини қадамба-қадам фош этиб борди, ишчи ва солдатларни бу ҳукуматга ишонмаслик руҳида тарбиялади, уларни революцион ҳушёрликка, бутун ҳокимиятни Советларга олиб бериш учун курашга чақирди.

Шу кезларда Владимир Ильич «Правда»нинг етакчи публицисти сифатида қизғин фаолият кўрсатди, ўта ҳозиржавоблик ва шитоб билан ёзди: газетанинг Ленин мақолалари босилиб чиқмаган сони деярли бўлмасди, баъзи кунлари эса «Правда»да доҳийнинг 5—7 та катта-кичик материаллари чоп этиларди. Газетанинг апрель ойида нашр этилган 20 та сонида Владимир Ильичнинг 60 га яқин катта-кичик мақолаларининг босилиб чиққанлиги фикримизга ёрқин далил бўла олади.

1917 йил 3 июнда Петроградда Советларнинг I Бутунроссия съезди очилди. Делегатларнинг кўпчилигини ташкил этган эсер ва меньшевикларнинг тазйиқи билан большевиклар томонидан 10 июнга тайинланган меҳнаткашлар намойиши қолдирилди. «Правда» 11 июнь сонида РСДРП Марказий Комитетининг «Намойиш ҳақида» сарлавҳали ахборотини, Лениннинг «Гангиб ва қўрқиб

«ПРАВДА» 75 ЁШДА

қолганлар», «Имо-ишоралар», «Аҳолини ҳаяжонга солаётган миш-мишлар», «Топишмоқ» каби мақолаларини ва бошқа материалларни босиб чиқарди. «Правда» бу материаллар орқали намойишни тақиқлаш ҳақидаги съезд қарорининг яширин маъносини оммага тушунтирди.

Намойиш натижалари В. И. Лениннинг «Ўн саккизинчи июнь» сарлавҳали бош мақоласида якунланди. «Ўн саккизинчи июнь, — деб ёзди улуғ доҳий, — ҳар ҳолда рус революцияси тарихига бурилиш кунларидан бири бўлиб киради...

18 июнь намойиши революцияга йўл кўрсатиб бераётган, оғир аҳволдан қутулиш йўлини кўрсатиб бераётган революцион пролетариатнинг кучи ва сиёсатини намойиш қилиш бўлди».

* * *

«Правда» 1917 йил давомида собиқ Туркистонга алоҳида аҳамият берди, чор Россиясининг қолоқ чекка ўлкаси ҳисобланган Туркистон ҳам шиддат билан революционлашиб бораётгани ва ўлка меҳнаткашлари буржуазия билан бўладиган сўнгги, ҳал қилувчи жангларга тайёрланаётганини мунтазам ёритиб турди. 1917 йил мобайнида «Правда», «Пролетарий», «Рабочий», «Рабочий путь» номлари билан нашр этилган партия Марказий органи саҳифаларида Туркистон ҳаёти ва Туркистон социал-демократларининг революцион ҳаракатига доир 40 дан ортиқ катта-кичик материал эълон қилинди.

Таъқиб ва тазйиқлар, мусодара ва жарималар кўпайиб, газетанинг яшаши хавф остида қолган чоғларда Туркистон меҳнаткашлари ўлканинг турли шаҳарларидан «Правда» редакцияси учун кўплаб маблағ тўплаб юбордилар. Маблағларга қўшиб юборилган хат ва телеграммаларда туркистонликлар «Правда»ни «Зулмат ҳукмронлигидаги ёруғ нур», «Ишчиларнинг яккаю-ягона ҳимоячиси, садоқатли йўлдоши», «Севимли газетамиз — нуридийдамиз, жавоҳиримиз» — деб атадилар, меҳр тўла қалб сўзлари билан «Правда»га далда бўлдилар.

* * *

27 октябрь (9 ноябрь)дан бошлаб ўзининг эски, меҳнаткашлар учун севимли, қадрдон номи билан чиқа бошлаган «Правда» социализм ғалабасини тезлаштириш учун кураш бошлаб юборди, Улуғ Октябрь туфайли қўлга киритилган ҳақ-ҳуқуқимизни, ҳуррият ва мустақиллигимизни, гражданлар уруши, ленинча индустрлаштириш ва коллективлаштириш машаққатларидан гард юқтирмай олиб ўтди, совет беш йилликлари ва социализм пойдеворини барпо этиш жабҳаларида равнақ топтирди, Улуғ Ватан уруши жанггоҳларида ҳимоя қилди, урушдан кейинги йилларда, ривожланган социализм қарор топган ва тобора ривожланаётган ҳозирги паллада мўътабар идеалларимизнинг камолоти йўлида жонбозлик кўрсатмоқда.

Бугунги кунда «Правда» совет халқининг партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг апрель (1985 й.) ва январь (1987 й.) Пленумлари қарорларини амалга ошириш йўлидаги яратувчилик меҳнатини жозибали ва ёрқин акс эттиришга ҳаракат қилмоқда. Партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг шу йил январь Пленумидаги докладида таъкидланганидек, ҳозир амалга оширилаётган қайта қуриш ва жадаллаштириш ишлари ўзининг чуқур революцион моҳияти жиҳатидан, планларнинг большевикча дадиллиги жиҳатидан, инсонпарварларча социал йўналиши жиҳатидан ленинчи партиямиз 1917 йилнинг Октябрь кунларида бошлаган буюк бунёдкорлик ишларининг давоми сифатида зоҳир бўлмоқда.

Воҳид АБДУЛЛАЕВ,
Тошкент Давлат университети журналистика факультети доценти.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИДА МАТБУОТ ХОДИМЛАРИНИНГ ОММАВИЙ БАЙРАМИ

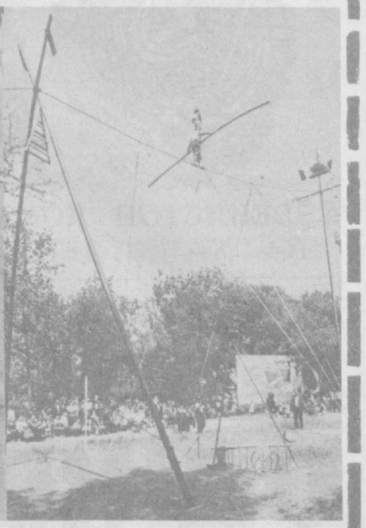

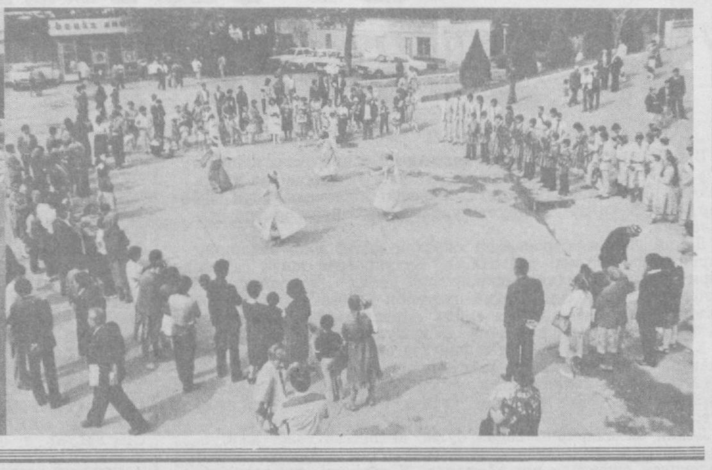

Ўтган якшанба куни Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси ва унга туташ ям-яшил хиёбонлар одатдагидан гавжумроқ бўлди. Бу ерда Совет матбуоти куни кенг нишонланди. Майдонлар ва йўлкалар бўйлаб қўйилган стендларда республикамизда матбаачиликнинг ривожланиши қизиқарли формаларда акс эттирилди. Редакция коллективлари иши ва журналистлар ижодига бағишланган фотогазеталар чиқарилди. Давраларда уруш ва меҳнат ветеранлари, илғор матбаачилар, таниқли ёзувчи ва шоирлар билан суҳбатлар бўлди.

Шу куни етакчи санъаткорлар билан бир қаторда Тошкент шаҳрининг кўпгина ҳаваскорлик коллективлари ҳам байрам қатнашчилари хизматида бўлишди. Миниатюра усталари ва сатира театрининг санъаткорлари ижро этган саҳна асарлари, аскиялар ва яккахон хонандаларнинг чиқишлари давраларга завқ бағишлади. Кўргазма территориясида сиёсий ва бадиий адабиётлар, вақтли нашрлар, сувенирлар савдоси уюштирилди, пазандалар хизматда бўлишди.

Суратларда: матбуот кунига бағишлаб ўтказилган байрамдан лавҳалар.

А. Зуфаров фотолавҳалари.

*

ДАВР ТАЛАБ ЭТАЁТГАН МАВЗУЛАР

ҚАЙТА қуриш қандай бормоқда? Жадаллаштириш самаралари сезиляптими? Социал масалалар эътибордами? Журналистлар жойларда бўлганларида шунга ўхшаш саволлар билан оддий коммунистларга, партия ташкилоти секретарларига, хўжалик раҳбарларига тез-тез мурожаат қиладилар. Жавоблар эса турлича бўлаяпти. Бир жойда қайта қуришнинг дастлабки самаралари кўзга яққол ташланаётган бўлса, бошқа жойда ҳамон эскича усулларнинг ҳукмронлиги маълум бўлаяпти. Булар ҳақида журналистларнинг ўзлари шундай ҳикоя қиладилар.

Абдуҳамид ФОЗИЛОВ, Оржоникидзе район «Коммунизм тонги» газетаси редактори:

— «Октябрь» колхози фермасида чорва қишлови қандай ўтаётганлигини текшириб юрганимизда комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи Б. Расуловнинг хасратидан чанг чиқиб қолди. Бу коллектив биринчилар қатори пудрат усулида ишлашга ўтган экан. Лекин ишлари ҳеч юришмабди. Чунки фермада иш ҳали икки сменада ташкил этилмаган, чорвадорлар уйи қурилмаган, нормативлар белгиланмаган эди. Бу ҳол колхоз ва РАПО раҳбарлари эътиборидан четда қолган эди.

Шу воқеа ҳақида Б. Расуловнинг ўзи қизиқарли мақола ёзиб берди. У «Бошланди-ю, ташланди» деган сарлавҳа остида эълон қилинди. Бригадир қўйган талаблар ўринли бўлгани учун ҳам кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди. Жойлардан хатлар кела бошлади. Газетхонлар пудрат усулини қўллаш тартиби ҳақида тушунчалар бериш, янгиликка тўғаноқ бўлаётганларни кескин танқид қилиш зарурлигини уқтирдилар.

Газетхонлар таклифи билан биз «Правда» колхозининг 8-бригадасида оилавий пудратни жорий этиш бўйича тўпланган тажрибаларга бағишлаб қўш саҳифа эълон қилдик. Саҳифада шартнома тузиш, даромадни тақсимлаш, ресурслардан фойдаланиш тартиби бўйича аниқ тушунчалар берилди.

Хўжалик юритишда харажатларни контроль қилишнинг чек усули қандай самара бераётганлиги ҳам журналистлар эътиборини ўзига тортди. Бу мавзу бўйича «Красний водопад» экспериментал базасида бажарилаётган ишларга бағишлаб, қўш саҳифа берилди. Экспериментал база партия ташкилоти секретари И. Абдураҳимов ва бошқа бир қатор мутахассислар қайта қуриш жараёнида янги усулнинг ўзига хос томонлари ҳақида ҳикоя қилдилар.

Партиявий ва хўжалик ишларини қайта қуришда туғилаётган ҳар бир тажриба газета саҳифаларидан муносиб ўрин олаяпти. Йил бошида «Партия турмуши: тажриба, ташаббус» рубрикаси остида «Коммунист» колхози партия комитетининг секретари М. Тожиеванинг мақоласи босилди. Колхозда коммунистлар катта куч. Улар 12 та цех партия ташкилоти ва 3 та партия группасига бирлашган. Партком аъзолари қуйи ячейкалар жанговарлигини оширишга

БИЗНИНГ СУҲБАТ

катта ёрдам беришаяпти. Вақти-вақти билан секретарлар ва группа ташкилотчиларининг семинарлари ўтказилмоқда. Партиявий ишларни янги талаблар асосида ташкил этишда тўпланган тажрибалар мақолада атрофлича баён қилинди.

КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорлари асосида кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш, раҳбарлик лавозимларига ошкора сайлаш, кадрлар резервини яратиш масалалари ҳам доимий эътиборимизда бўлмоқда. Булар давр талаб қилаётган мавзулардир.

Наримон ТУРСУНОВ, «Тўқимачилар овози» кўп нусхали газетаси редактори:

— Тошкент тўқимачилик комбинатида меҳнат қилаётган ишчи ва хизматчиларнинг 75 процентга яқини хотин-қизлардир. Шу боисдан ҳам уларнинг иш ва турмуш шароитини яхшилаш билан боғлиқ масалалар газетамиз саҳифаларида кенг ёритилмоқда.

Биз бир сидра жамоатчи активлар билан рейд ўтказиб, социал масалалар комбинатда қандай ҳал этилаётганлигини чуқур ўргандик. Рейд асосида бир қатор танқидий мақолалар эълон қилинди. Танқид таъсир қилиб, социал масалалар партия ва касаба союз ташкилотларининг асосий диққат марказига кўчди. Қисқа вақт ичида 1-йигирув-тўқув фабрикасида аёллар учун маиший комплекс ташкил қилинди. 3-йигирув-тўқув фабрикасида эса психологик хордиқ чиқариш хонаси очилди. Комбинат территориясида марказий универсал магазини филиали, ярим тайёр маҳсулотлар магазини қурилди.

Яқинда ёш оилалардан редакциямизга шикоят тушди. Улар истиқомат қилаётган биноларнинг подвалига сув тўлиб, хоналарни зах босиб кетаётганлиги маълум қилинган эди. Ёш оилалар бизда оз эмас. Улар учун алоҳида 2 та бино ажратилган. Жамоатчи активлар билан бирга текширув ўтказганимизда ёшлар ҳақ бўлиб чиқишди. «Сув босган подваллар» сарлавҳали мақолада мавжуд воқеа тўла баён этилди. Шундан сўнг комиссия тузилиб, ҳар иккала бино капитал ремонт планига киритилди.

Июль ойидан бошлаб комбинатда маҳсулотлар давлат қабулининг ички формаси жорий қилинади. Келаси йилдан бошлаб эса комбинат тўла давлат қабулига ўтади. Шу боисдан ҳам биз маҳсулот сифатини ошириш масалаларига алоҳида эътибор бераяпмиз.

Ишнинг пировард натижаси пардозлаш фабрикасида кўзга ташланади. Бу ерда бригада пудрати жорий этилган. Лекин янги усулни кенг қулоч ёйдиришга айрим раҳбарлар тўсқинлик қилмоқдалар. Газетада шу мавзуда «Боши берк кўчада» сарлавҳали мақола эълон қилингач, ишлар анча юришиб кетди. Пудрат усулига инженерлик мадади берила бошлади. Эндиликда фабрика партия ва касаба союз комитетлари мажлисларида пудрат усулини ривожлантириш масалалари тез-тез муҳокама қилиб борилмоқда.

Биз бундан буён ҳам танқиднинг таъсири учун курашаверамиз. Бу соҳада комбинат партия комитети газетани ҳар томонлама қўллаб-қувватлаяпти.

Газета безакчиси

ЗАРГАР ИШИДЕК НОЗИК

Қўлингиздаги газета безагига бир назар ташланг-а. Сарлавҳаларни теришда қўлланилган ҳарфлар бир-бирига ўхшайдими! Фарқ қилади-а. Материалларни бир-биридан ажратиб турувчи қора, оқиш, тўлқинсимон линейкалар-чи, ҳаммаси ўз ўрнига тушганми! Чамаси, жойида. Саҳифаларни шундай кўркам қилиб чиқариш газета безакчисининг маҳоратига, нозик дидига боғлиқ. Бу борада Ориф ака Иброҳимов уста санъаткор бўлиб кетган.

Ёш Ориф бундан 34 йил муқаддам Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти босмахонасига ишга келган эди. Уни тажрибали матбаачи Фахриддин ака Йўлдошев шогирдликка олди. Ориф устоз ўгитларига амал қилиб матбаачилик касбининг сир-асрорини пухта эгаллай бошлади. У пайтларда машиналар етишмас, кўпгина жараёнлар қўлда бажарилар эди. Чўтка билан валик сарлавҳа терувчиларнинг ва газета саҳифаловчиларнинг асосий иш қуроли эди. Ҳозир эса манзара бутунлай бошқача. Сарлавҳа теришдан тортиб газеталарни саҳифалашгача бўлган ишларнинг ҳаммасини замонавий механизмлар бажаряпти. Шу боисдан ҳам ишда унум ва сифат бор.

Ориф ака уста матбаачи бўлиш билан бирга ёшларнинг меҳрибон устози ҳамдир. Унинг шогирдларидан Жамол Абдураҳмонов, Маҳмуд Сулаймонов, Юнус Зиёдов, Олимжон Ҳакимов каби моҳир матбаачилар етакчи газета ва журналларни чиқаришаяпти.

Босмахонада Ориф ака Иброҳимов билан бир сафда фидокорона меҳнат қилаётган уста матбаачилар оз эмас. Уларнинг кўпчилиги меҳнатларига яраша муносиб тақдирланишган. Ориф Иброҳимовга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими унвони берилган, икки марта Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланган. Илғор матбаачиларни бугунги касб байрамлари билан қизғин қутлаймиз ва шарафли ишларида муваффақиятлар тилаймиз.

Э. ТЎЛАГАНОВ.

Жамоатчи активларимиз

ҚИРҚ ЙИЛЛИК ҚАДРДОН

Карпов — Каспаровнинг биринчи матчи кетаётган эди. Мамажон ака аввалги жаҳон чемпионатлари каби бу мусобақани ҳам ўз кўзи билан кўриб, ўзбекистонлик газетхонларга шарҳлаб бериш учун Москвага борди. Ҳисоб — 4:0. Карповнинг «тожни» сақлаб қолиши учун икки қадамгина қолди.

Тошкентга қайтиб келган Мамажон акани редакцияда кўриб қолдик.

— Бугун-эрта матч тугайди. Карповнинг суратини ҳам тайёрлаб қўйдик. Якуний бир шарҳ ёзиб берсангиз, — илтимос қилдик ундан.

— Нима деяпсиз? Чинакам кураш энди бошланди. У ҳали бери тугамас-ов. Каспаров энди ўзига келди. Унинг ютуқлари олдинда турибди.

Мамажон Муҳиддинов айтганча бўлди: биз учун кети кўриниб қолган матч яна уч ойча давом этди. Каспаров кетма-кет ютиб, ҳисобни 3:5 га ўзгартирди (Мамажон ака шундай ҳисоб бўлишини ҳам айтган эди). Жаҳон шахмат федерацияси президенти Флоренсио Кампоманес 48 партияда ҳам ора очиқ бўлмагач, «жангни» тўхтатишга қарор қилди. Чунки ҳолдан тойдирувчи бу баҳс энди иккала шахматчининг ҳам соғлиғига зарар етказиши мумкин эди...

Мамажон аканинг башоратига бундан илгари ҳам бир марта тан берган эдик. У ҳаётдан жуда эрта кўз юмган талантли гроссмейстеримиз Георгий Аъзамовнинг илк қадамларини кузатиб, матбуот саҳифаларида кўп мақолалар ёзган. «Тошкент ҳақиқати»да эълон қилинган материалларидан бирида «Ўзбекистондан гроссмейстер чиқадиган бўлса, у Аъзамовлар оиласининг вакили бўлади» деб ишонч билан айтганди. Ўн йиллар ўтгандан сўнг олмалиқлик врач Тожи аканинг ўғли устоз шахматчининг бу фикрини исботлади.

Шахмат билимдони М. Муҳиддинов имзоси газеталарда 50-йилларнинг бошида пайдо бўлди. Бу қадимий халқ севган ўйин билан унинг ошно бўлганидан буён эса ярим аср вақт ўтибди. Уни 11 ёшида катталар мусобақасига киритишган. 1939 йилда Фарғона область болалар спартакиадасида биринчи ўринни олган. Кейин... тўрт карра Ўзбекистон чемпиони бўлди, Бутуниттифоқ ва халқаро турнирларда республикамиз шарафини муваффақиятли ҳимоя қилиб, шуҳрат топди.

Ҳозирги авлод уни аввало журналист-ёзувчи, шахматнинг актив тарғиботчиси сифатида кўпроқ танийди. Дарҳақиқат, М. Муҳиддинов М. Ботвинникдан бошланган «совет шахмат эпопеяси»нинг ҳамма саҳифаларини мухлисларга мунтазам баён этиб келмоқда. У ўйинларни пухта, тушунарли, муҳими, газетхонларга қизиқарли формада таҳлил қилади. Жаҳон шахмат «тожи» учун кейинги матч партияларига ёзган оператив шарҳлари ҳам бундан истисно эмас. Бу мақолаларда у ё бу партияда кураш қандай кечаётганлиги, шахматчилар яратган ижод намуналари, ўйиннинг ички нозик томонлари, газетхон кўзи олдида жилваланади. Бу шарҳлар машҳур шахматчи-журналистлар Бронштейн, Таль, Суэтин, Тайманов, Поповларнинг марказий газеталардаги мақолалари билан бемалол «беллаша олади».

Агар М. Муҳиддиновнинг саъй-ғайрати бўлмаганда биз эҳтимол узоқ ўтмиш маданиятимиз: Берунийдан тортиб Навоий, Фузулий, Умар Ҳайём сингари бобокалонларимиз шатранжидан тортиб, Азмиддин Хўжаев, Пўлат Саидхонов сингари яқин ўтмишдошларимизнинг шахмат ижодидан бебаҳра қолган бўлардик, шахмат ҳақидаги шеърлар, новелла, қисса ва романларгача — турли жанрлардаги асарларга меҳримиз бунчалик ошмасди. Унинг 20 дан зиёд китоби, таржима асарлари халқимиз орасида кенг тарқалди. Булар ичида А. Котовнинг «Оқлар ва қоралар» романи, «Ярми ҳазил, ярми чин» ҳикоялар тўплами, Стефан Цвейгнинг «Шахмат новелласи», А. Карповнинг «Танланган партиялар» каби китоблари бор.

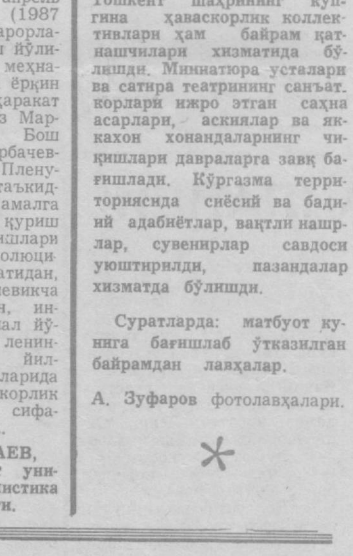

Узоқ йиллар шарқу-ғарб адабиёти, санъати дурдоналарини, нодир қўлёзмаларни синчиклаб ўрганиб, турли миллат, замон алломалари, фозилларимизнинг фикрларини йиғиб борди. Бу изланишлари ўлароқ «Ўзбекистонда шахмат маданияти тарихи» илмий иши дунёга келди. Ана шу тадқиқотлари муносиб тарзда тарих фанлари кандидати унвонига лойиқ, деб топилди.

Бугунги матбуот куни М. Муҳиддинов учун қўшалоқ байрам: биринчи ўзбек шахмат мастери, СССР Журналистлар союзи аъзоси 60 ёшга тўлди. Унинг бу юбилейини республика шахмат жамоатчилиги кенг нишонламоқда. Мамажон ака бу кунни ижодий куч-ғайратга тўлган бир пайтда кутиб олаётир. Бир йўла уч нашриётда янги асарлари босмага тайёрланмоқда. Бу «Ёш гвардия»даги «Шахмат новеллалари», «Ўқитувчи»даги «Шахмат назарияси ва амалиёти», «Ўзбекистон»даги «Шахмат санъати дурдоналари» китобларидир.

Агар редакциялар атрофида ўз соҳасининг шундай билимдон мутахассислари қанчалик кўп тўпланса, газетачилар иши шунчалик осонлашади, газета материаллари шунчалик ўқимишли, қизиқарли ва таъсирчан бўлади.

С. МУСАЕВ.

● ЯНГИ ЖУРНАЛЛАР

«ЖИВОТНОВОД»

1987 йил июль ойидан «Животновод» журнали чиқа бошлайди. У машинада сут соғиш операторлари, бузоқбоқарлар, молбоқарлар, чўчқачилик фермалари ва паррандачилик фермалари ходимлари, чўпонлар, хуллас, меҳнаткашлар турмуш фаровонлигини ошириш йўлида жонбозлик кўрсатаётган кишиларга мўлжалланган.

Журнал саҳифаларида бригада, оила пудрати, илғор технологияни жорий этиш, қайта қуриш жараёнида ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар, меҳнатни ташкил этиш масалалари кенг ёритилади.

Айрим мақолаларда ишлаб чиқариш илғорлари ўз тажрибалари билан ўртоқлашсалар, бошқа саҳифаларда фермалардаги қолоқлик сабаблари ва уларни бартараф этиш йўллари кўрсатилади. Юристлар, врачлар эса чорвадорларга зарур маслаҳатлар берадилар. Чорвачилик ходимлари билан бир қаторда журналистлар ҳам меҳнат шароитини яхшилаш, дам олишни уюштириш, чорвадорлар уйларини безаш бўйича бажарилаётган ишларни таҳлил этадилар. Кичик ҳикоялар, юмор бурчагида бериладиган материаллар журналхонларда катта қизиқиш уйғотиши табиий.

Журнални янада қизиқарли қилиб чиқариш бевосита ўқувчиларнинг ўзига боғлиқ. Улар ўзларини қизиқтираётган мавзулар ва муаммолар бўйича журналга маълум қилиб туришлари мумкин. Журнал адреси: 107807, ГСП, Москва, Б-53, Садовая-Спасская кўчаси, 18, «Агропромиздат».

Барча алоқа бўлимларида, жамоатчи матбуот тарқатувчилар ёрдамида журналга обуна бўлишингиз мумкин. Унинг бир сони 40 тийин. Индекси 70300. Олти ойлик обуна баҳоси 2 сўм 40 тийин, уч ойлик обуна баҳоси эса 1 сўм 20 тийин.

●

«ДОСТИЖЕНИЯ НАУКИ И ТЕХНИКИ»

Бу журнал колхоз раислари ҳамда совхоз директорлари учун мўлжалланган бўлиб шу йилнинг июль ойидан чиқа бошлайди. Журнал ўқувчиларга қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши социал-иқтисодий тараққиётининг асосий масалалари бўйича маълумотлар бериб боради, раҳбарлар тажрибасини, хўжаликни бошқариш ва ишлаб чиқаришни ташкил этиш муаммоларини ёритади. Хўжалик ҳисоби ва коллектив пудрат шароитида колхоз ва совхозлар экономикасини мустаҳкамлаш йўллари кўрсатиб берилади.

Янги қишлоқ хўжалик техникаси, хўжалик қонунчилигига оид маълумотлар, давлат агросаноат комитетлари бераётган илмий-техникавий тавсиялар ҳам журнал саҳифаларидан ўрин олади. Айни пайтда чет эл ахборотлари, юридик консультациялар, турли маълумотлар ҳам ёритиб борилади.

Журналга обуна бошланмоқда. Йиллик обуна баҳоси 7 сўм 20 тийин, ярим йиллик обуна баҳоси эса 3 сўм 60 тийин. Журналнинг бир сони 60 тийин. Индекси 70257.

КАРЛ МАРКС ТУҒИЛГАН КУННИНГ 169 ЙИЛЛИГИГА

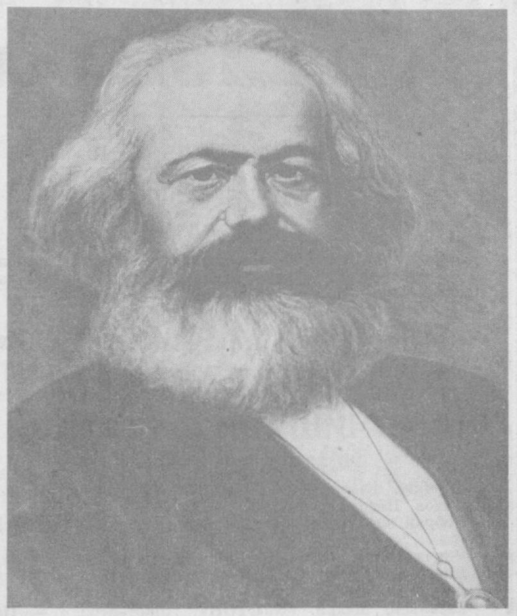

МАНГУ БАРҲАЁТ ТАЪЛИМОТ

Тарихда шундай номлар борки, инсоннинг қалбига чуқур таъсири жиҳатидан ўтмишгагина эмас, ҳозирги даврга ҳам мансубдир. Буюк мутафаккир, илмий коммунизм асосчиси Карл Маркс шулар жумласидандир. Карл Маркс машаққатли, аммо шонли ҳаёт йўлини босиб ўтди. У аввало курашувчи жангчи эди. Меҳнат аҳлининг озодлиги ва бахт-саодати учун эксплуататорларга ва уларнинг гумашталарига қарши курашиш унинг ҳаёти мазмунини ташкил этди. У ўзининг бутун ҳаёти давомида шафқатсиз танқид қуролини қўлидан туширмади, сохта ғояларга қарши, сохта шиорларга, сохта илмий назарияларга қарши, жоҳиллик, риёкорлик, иродасизлик, адолатсизлик, тенгсизликка қарши тинмай, мардонавор жанг олиб борди.

Марксни дунёга берган даврда ишчилар синфи ижтимоий кураш майдонига чиқа бошлаган эди. Гениал философ, материалист, иқтисодчи, тарихчи, ажойиб публицист, турли тилларни билган жўшқин революционер К. Маркс ишчилар синфини ҳам жисмоний, ҳам маънавий ва интеллектуал куч сифатида капиталистик жамиятни революцион тарзда ўзгартира олишга қодир бўлган синф деб юксакликка кўтарди. Марксизм объектив тарихий зарурат сифатида юзага келди. Янги синф — илмий назарияга қаттиқ муҳтож бўлган пролетариат ташкил топмаганида Маркс таълимоти ҳам вужудга келмаган бўларди. Социализмнинг илмий назарияси пролетариат революцион курашини чуқур ўрганиш ва назарий жиҳатдан умумлаштириш натижасида юзага келди. Ҳар қандай назария каби илмий социализм ҳам ўзидан олдин тўпланган ғоявий манбага асосланиши керак эди. В. И. Ленин Маркснинг илмий кашфиётларининг ишчилар синфи учун, ҳамма меҳнаткашлар учун катта аҳамияти борлигини ниҳоятда аниқ ва чуқур белгилаб берди: «Фақат Маркснинг философик материализмигина пролетариатга ҳозиргача барча мазлум синфларнинг қисмати бўлиб келган маънавий қулликдан қутулиш йўлини кўрсатиб берди. Фақат Маркснинг иқтисодий назариясигина капитализмнинг умумий тузумида пролетариатнинг тутган ҳақиқий ўрнини тушунтириб берди».

Марксизм — XX асрнинг энг буюк кашфиёти философияда, сиёсий иқтисодда, тарих фанида социалистик фикрнинг ривожланишида чинакам революция бўлди. Марксизмнинг, унинг назарияси ва методининг кучи шундаки, у ҳаётдан, ижтимоий практикадан доимо куч олиб турадиган, тўхтовсиз ривожланиб борадиган барҳаёт, ижодий таълимотдир. У қотиб қолган эмас, балки ҳаракат учун қўлланмадир.

Маркс революцион ҳаракатнинг, халқаро пролетариат ва меҳнаткашлар оммаси синфий курашининг янги тажрибасини умумлаштириб, уни деярли ярим асрдан ортиқроқ даврда ривожлантириб келди. XIX асрдан бошлаб коммунизм учун кураш тарих қонунига айланди.

К. Маркснинг буюк хизмати шундаки, у капитализмнинг гўркови ва социалистик жамият бунёдкори бўлган пролетариатнинг жаҳоншумул-тарихий вазифасини аниқлаб берди. Социализмни утопиядан фанга айлантириб, ишчилар синфининг жамиятни коммунистик асосда ўзгартириш учун кураш йўлини революцион назария ёғдуси билан ёритди. Ишчилар синфи бир қанча мамлакатларда эксплуататорлик тузумини ағдариб ташлаб, социалистик жамият барпо этиш билан марксизм ғояларини тарихий ҳақиқатга айлантирди.

Маркс пролетариат сиёсий партиясининг биринчи бунёдкори ҳам эди. У жамиятни революцион тарзда ўзгартиришда коммунистик партиянинг ролини кўрсатиб берди. Маркс ишчилар синфи ташкилотининг олий формаси бўлган пролетар партияси ҳақидаги таълимотнинг асосини яратди. У Ф. Энгельс билан биринчи халқаро коммунистик ташкилот — Коммунистлар Союзини (1847 — 1852 йиллар) барпо этди, биринчи оммавий халқаро пролетариат ташкилоти — I Интернационални тузди (1864—1872 йиллар). Бу пролетар партиясини тузиш йўлидаги курашнинг шонли саҳифалари бўлди.

Илмий коммунизм эндигина шакллана бошлаган пайтда унинг тарафдорлари 400 га яқин коммунистдан иборат эди. 1917 йилда 400 минг, 1939 йилда 4,2 миллион, 1960 йилда 36 миллион, 1985 йилда — 80 миллиондан ортиқ бўлиб, улар ҳозирги вақтда дунёнинг 95 мамлакатида фаол ҳаракат қилмоқда.

«Илмий коммунизм асосчилари Карл Маркс ва Фридрих Энгельс,— дейилади КПССнинг Программасида, — синфий курашнинг тарихий тажрибасига, инсоният илғор тафаккурининг ютуқларига таяниб, ижтимоий ривожланишнинг объектив қонунларини кашф этдилар, капитализм емирилиши муқаррарлигини назарий жиҳатдан исботладилар, янги коммунистик жамият ижодкори бўлмиш пролетариатнинг оламшумул-тарихий вазифасини асослаб бердилар». Марксизм тарихда биринчи бўлиб социализмни ишчилар ҳаракати билан бирлаштирди, революцион практика билан боғлади. Ишчилар синфининг революцион кучларига қаттиқ ишонган буюк доҳий инқилобий жараённинг узоқ давом этишига, мураккаблигига, зиддиятли характерига жуда тўғри баҳо берган эди.

Маркс туғилган кунга бир ярим асрдан ошди, аммо унинг асарлари ва инқилобий ишлари айни кунларда ҳам жаҳон коммунистларига ҳозирги давр — капитализмдан социализм ва коммунизмга ўтиш даври проблемаларига жавоб топишда кўмакдош бўлаётир.

Маркс ва Энгельс ишининг гениал давомчиси В. И. Ленин янги тарихий шароитларда уларнинг таълимотини ҳар томонлама ривожлантириб, ҳозирги замоннинг туб масалаларига жавоб топиб, ҳал қилиб берди, ишчилар ҳаракатини социалистик революция ва социалистик қурилиш назарияси билан, уруш ва тинчлик проблемаларига илмий қарашлар системаси билан қуроллантирди. Бизнинг партиямиз марксизм-ленинизм революцион тафаккур ва ҳаракатнинг битмас-туганмас манбаидир. У шу абадий барҳаёт манбага мурожаат қилар экан, ўз ғоявий арсеналини муттасил бойитиб бормоқда, замонанинг туб масалаларини илмий жиҳатдан чуқур ишлаб чиқмоқда. Партиямизга хос бўлган новаторлик ва ижодкорлик руҳи партиямиз Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми, КПСС XXVII съезди қарорларида янада ривожлантирилди.

Халқимизнинг туб манфаатларини ифода этаётган партиямиз ўз сиёсатини марксизм-ленинизмнинг мустаҳкам негизида қуради. Бу сиёсат мамлакатимизда барпо этилган социализмни планли ва ҳар томонлама такомиллаштиришни, мамлакатимизни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришни, жамиятимиз ҳаётининг барча жабҳаларига фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этишни, жамиятимиз ғоявий ва сиёсий бирлигини янада мустаҳкамлашни кўзда тутади. Мамлакатда ўз моҳияти жиҳатидан революцион аҳамиятга эга бўлган қайта қуриш, бунёдкорлик ишлари авж олдирилмоқда. Жадаллаштириш — марксча-ленинча йўл-йўриқлар ва қоидаларга таянадиган яхлит концепциядир.

Халқимиз КПСС XXVII съезди, партия Марказий Комитети январь Пленуми қарорларини астойдил қўллаб-қувватламоқдалар. Партияда қайта вужудга келаётган танқид ва адолат, сиёсатдаги самимият, вужудга келган вазиятни яхшилаш учун зарур чора-тадбирларни ишлаб чиқа билиш, уларни амалга оширишга дарҳол киришиш маҳоратини халқ кенг кўламда маъқулламоқда.

Ҳозирги замон тарихий тараққиёти ҳаёт ҳақиқати марксизм-ленинизм томонида эканлигини тасдиқламоқда. Дунё халқлари фақат Маркс, Энгельс, Ленининнинг буюк таълимотигина ер юзида энг адолатли жамият — коммунизм қуриш йўлини кўрсатиб беришига тобора чуқур ишонч ҳосил қилмоқдалар. Тараққийпарвар инсоният илмий коммунизм асосчиси Маркснинг барҳаёт номи ва революцион байроғини асрлар оша кўтариб бораверади.

С. НОСИРХЎЖАЕВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

ДАВЛАТ КОРХОНАСИ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН ЛОЙИҲАСИНИ МУҲОКАМА ҚИЛАМИЗ

КЎПЧИЛИК ФИКРИГА ҚАРАГАНДА...

ШУ КУНЛАРДА Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводининг барча бригадаларида, бригадирлар Советларида Давлат корхонаси тўғрисидаги қонун лойиҳаси кенг муҳокама қилинаяпти. Муҳокамада қатнашаётганларнинг умумий фикрига қараганда, меҳнат коллективлари мана шундай ҳужжатни орзиқиб кутишаётган экан. Қонун лойиҳасида хўжалик юритишнинг янги принциплари, корхонани бошқариш ва меҳнат коллективи ўзини-ўзи бошқаруви, демократия сингари муҳим бандлари бор. Лойиҳани муҳокама қилиш жараёнида кўплаб мунозарали жумлалар учраяптики, уларга аниқлик киритиш лозим бўлаяпти. Демак, ишчиларнинг меҳнат коллективини социал-иқтисодий ривожлантириш, қайта қуриш соҳалари бўйича киритаётган таклифлари, албатта, эътиборга олинади. Мутахассислар ва ишчилар, ишлаб чиқариш мастерлари ва бригадирлар, айниқса, хўжалик юритишни демократлаштиришга бағишланган бўлимларга катта эътибор бермоқдалар.

Қонун лойиҳаси муҳокамаси давомида «сифат ва самарадорлик» сўзлари кўп ишлатилди. Бу сўзлар шу кўрсаткичларнинг пасайиб кетганлиги учун айтилмади, балки, ишчилар ўзига, маҳсулотга талаб ошиб кетаётганлиги сабабли бу сўзларга кўпроқ мурожаат этдилар. Ташсельмашчилар даврнинг муҳим вазифаси ҳаракат қилиш, ҳаракат қилганда ҳам актив, ижодий ҳаракат қилиш эканлигини яхши тушунадилар.

Корхонанинг деярли барча цех, участка, бригадаларида лойиҳани муҳокама қилишга бағишланган йиғилишлар бўлиб ўтди. Унда коммунист ва партиясизлар, комсомол ва ёшлар, бригадирлар актив қатнашишди. Улар лойиҳани ўқиб-ўрганиш, муҳокама қилиш билан бирга, конкрет таклифларни ўртага ташладилар. Йиғилишларда сўзга чиққан нотиқлар партиямизнинг қайта қуриш сиёсатини тўла маъқуллаб, муҳокамага қўйилган лойиҳани сиёсат ва хўжалик юритишда муҳим қадам эканлигини таъкидладилар.

— Лойиҳа менга жуда маъқул бўлди, — деди корхона бригадирлар Совети раиси Ю. Степаненко. — Унда қайта қуришга ҳар ким ўзича эмас, коллектив бўлиб ёрдам бериши, ҳисса қўшиши айтилган. Лойиҳани синчиклаб ўқиб чиқдим. Унинг барча модда ва параграфларидаги жумлаларга қўшиламан.

Бригадир В. Грибков эса раҳбар сайлашда яширин овоз беришни маъқуллади.

Пайвандчи Г. Гасянов бўлса 14-моддада ёзилган: «Меҳнатнинг илмий жиҳатдан асосланган нормаларини белгилайди ва ишлаб чиқаришнинг ташкилий-техникавий шароитлари яхшиланишига қараб, уларни қайта кўриб чиқади» деган текстга қўшилмай ва коллективни бундай вазифадан соқит қилишни таклиф этаман, — деди.

Бетончи А. Наврўзов бундай деди:

— Истеъмолчиларга айрим маҳсулотларимиз маъқул бўлмай қолса, асоссиз равишда эътирозлар билдирадилар. Шунинг учун лойиҳанинг 1-моддаси 3-бандини **«Истеъмолчининг асосий талаблари...»** деб бошлаш тўғри бўларди.

Инженер Б. Жабборов 8-модданинг 4-бандида ишчиларни аттестациядан ўтказиш учун аттестация комиссиясини ким томонидан тайинлаши ёзилмаган, — деди. — Менимча, «комиссия аъзоларини меҳнат коллективи Совети тайинлаши керак». Лойиҳада «Аттестация натижасига кўра раҳбар қарор қабул қилади» сўзларидан кейин...» **ва совет уни тасдиқлайди»** деб ёзилса, объективроқ бўларди.

КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида, агар бизнинг демократик қарорларимиз активлик билан ҳар бир меҳнат коллективида ўз ифодасини топса, биз шунда халқнинг ижодини, ташаббускорлигини оширамиз, деб таъкидланди. Ташсельмашчилар партиямизнинг бу сиёсатини тўла тушуниб етмоқдалар. Бугунги кунда уларнинг гражданлик позицияси ошди, давлат ва жамоат ишларида активроқ қатнашадиган бўлдилар.

В. КЛЕМЕНТЬЕВ,
«Ташсельмаш» заводи катта инженери.

ЛОҚАЙДЛИК ГИРДОБИ

МАҚОЛАСИ МУҲОКАМАДА

ДОСТОР ОЛМАЛАР ҚАНИ?

МАЪЛУМКИ, районимиз боғдорчилик, полизчилик, чорвачилик ва сабзавотчиликка ихтисослашган. Кейинги йилларда Будённий, Куйбишев, Ворошилов, Серго номли, шунингдек, «Оҳангарон», «Ангрен», ва «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозларида боғдорчилик ишлари бир мунча ривожланди. Лекин шунга қарамасдан бир муаммо ҳаммани ташвишлантириб келмоқда. Гап шундаки, деярли барча хўжаликларда бир хил нав, яъни қишга сақланадиган «Розмарин» ёки «Семиринко» олмалари етиштирилмоқда.

Бир вақтлар Оҳангарон боғларида ҳар бири чойнакдай-чойнакдай келадиган, қип-қизил, ширин достор олмалар бўлар, улар июнь-июль ойларида пишиб етилар эди. Афсуски, айрим шахсий хўжаликларни ҳисобга олмаганда бундай олмазорлар қолмади. Бизнингча, бу нав олмаларни кўпайтириш керак. Бу ҳақда олимларимиз, боғбонларимиз жиддийроқ ўйлаб кўришса ёмон бўлмасди.

Агарда кўчатлар табиий-иқлим шароитларига, географик зоналарга қараб жойлаштирилса, бизда, мевалардан анча мўл ҳосил олиш мумкин. Масалан, Қорахитой қишлоғида ҳасайни, хусайни, чарос, оқ ва қора чиллаки, кишмиш навли узумлар, Ялпоқтепада анор, қулупнай, Тут қишлоғида анжир, шафтоли, олхўри яхши ҳосил беради.

Шу ўринда анор ва анжир ҳақида алоҳида тўхталиб ўтиш ўринли. Биринчидан, анор ва анжир етиштириш унчалик кўп меҳнат талаб қилмайди. Вақтида очиб, таглари бир-икки марта юмшатиб, суғориб турилса бўлгани.

Демоқчимизки, бу хил меваларни кўпайтириш учун хўжаликларда барча имкониятлар мавжуд. Ёнғоқзорлар ҳақида ҳам айнан шу фикрни айтиш мумкин.

Бундан бир неча йил муқаддам колхоз қурилиши нинг ветеранларидан бири Норбой ота Нурмуҳаммедов Серго номли совхознинг Оқтепа массивида жуда катта ёнғоқзор барпо этган эдилар. Ҳозир бу ёнғоқзордан мўл ҳосил олиняпти.

Қулай имкониятлари бўла туриб боғдорчилик билан умуман шуғулланмаётган хўжаликлар бор. Жумладан, «Октябрь» совхозида кейинги йигирма йил мобайнида бу соҳада кўзга кўринарли бирон иш қилинмади. Бундай ачинарли аҳвол «Ғаллақудуқ», совхозида ҳам содир бўлмоқда.

Яна бир масала. Бир вақтлар Оҳангарондаги барча катта кўча ва магистрал йўл ёқаларида олма-ўрик дарахтлари ўстириларди. Лекин йўлларни кенгайтириш баҳонасида бу дарахтларнинг кўпи аёвсиз равишда қирқиб ташланди. Янги мевали ниҳол кўчатларини ўтказиш билан эса қарийб ҳеч ким шуғулланмади.

Сўнгги пайтларда эса йўл чеккалари, хиёбонлар, майдонларга ҳар хил манзарали дарахт кўчатлари экиб ташланмоқда. Эндиликда бу зарарли анъанага барҳам бериш пайти келди. Тоғ ёнбағрларида эса ёнғоқ, бодом, писта сингари мевазорлар барпо этайлик. Бу масалалар барча хўжаликлар ва боғдорчилик билан шуғулланувчи мутасадди ташкилотлар раҳбарларининг диққат марказида турмоғи лозим.

М. ҚАЮМОВ,
Оҳангарон район агросаноат бирлашмаси турмуш, маданият ва мактабислоҳоти бўйича катта инспектори.

ҲАЁТ ҚОНУНИ БУ!

ХОЛМИРЗА ОТА АБДУҚОДИРОВ — Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли колхоз 8-бригадаси бошлиғи, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси:

— Дарҳақиқат, кейинги йилларда биз мевачилик, соҳибкорлик билан шуғулланмай қўйдик. Бор боғ-роғларга ҳам яхши қарамасдик, қадрига етмай, қийратиб юбордик. Энди эса уйимизга меҳмон келса бозордан олма-узум сотиб олаяпмиз. Бу биз учун уят-ку, ахир! Аҳволни тубдан яхшилаш учун ҳаммамиз биргалашиб ҳаракат қилайлик. Бўлмаса келажак авлод бизни кечирмайди. Ҳайрли ишга ҳар ким баҳоли қудрат ҳисса қўшсин. Ана шундагина мақсадга тезроқ эришамиз.

ТУРҒУН МАДИЁРОВ — Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли колхоз раиси:

— Кўпчиликнинг фикр ва мулоҳазаларини ҳисобга олиб шошилинч тадбирлар белгиладик. Зудлик билан 5 минг туп олма, 5 минг туп ўрик кўчати келтирдик. Ҳашар уюштириб, бу кўчатларни кўчалар четига, қишлоғимиз территориясидаги 6 та мактаб, 2 та боғча атрофига бир ҳафта ичида экиб бўлдик.

Экиш — бу ишнинг бошланиши холос. Энг муҳими бу кўчатларнинг бехато тутиб кетишига эришиш керак. Шу мақсадда ҳам зарур тадбирлар ишлаб чиқдик. Масъул кишилар тайинланган. Улар ўзларига биркитилган территориядаги кўчатларнинг ривожи, сақланиши ва парвариши учун жавобгардирлар.

Куздан бошлаб қолган кўчаларнинг чети ва деҳқон хонадонлари ва томорқаларига беҳи, гилос, ёнғоқ, тол кўчатлари ўтказилишини қатъий келишиб олдик.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

материаллари изидан

«БОШЛИҚЛАРНИНГ... СОЦИАЛ ЭҲТИЁЖЛАРИ»

Бу мақолада Янгийўл районидаги 14-махсус ҳунар-техника билим юртининг собиқ директори Х. Алтешев ва бош бухгалтери Т. Задолинаяларнинг хатти-ҳаракатлари кўрсатилган эди. Газетанинг 6 март сонида босилган танқидий хабарга область ҳунар-техника таълими бошқармасининг бошлиғи О. Мусаевдан олинган жавобдан маълум бўлишича, текширишда фактлар тасдиқланган.

Билим юртининг собиқ директори Х. Алтешев, бош бухгалтери Т. Задолинаялар уйларига ўрнатилган телефон аппаратлари ва ундан фойдаланганликлари учун тўланадиган ҳақни билим юрти ҳисобидан ўтказишган. Билим юрти кассасидан сарфланган 404 сўм пул уларнинг ойликларидан ушлаб қолинган. Бош бухгалтер шифохонадан қайтгач унинг ўз вазифасида ишлаш-ишламаслиги масаласи кўриб чиқилади.

Янгийўл районидаги бу билим юртида йўл қўйилган камчиликлар бошқарманинг Советида барча билим юрти директорлари иштирокида муҳокама қилинган.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА НИМА ГАП?

«ИШОНЧЛИ, ҚУЛАЙ, ЧИРОЙЛИ»

● **БУДАПЕШТ**

— Венгрияда харидорлар орасида шуҳрат қозонган совет электр рўзғор буюмлари ана шундай сўзлар билан реклама қилинмоқда. Венгриялик шериклар совет корхоналарида яратилган рўзғор техникасига юксак баҳо бермоқдалар. ВХРга Совет Иттифоқидан кенг халқ истеъмоли товарлари етказиб бериш йил сайин кўпайиб бормоқда. 1987 йилнинг ўзидагина Венгрия магазинларига 70 минг холодильник, 50 минг пилесос, 20 минг кир ювиш машинаси, 50 мингта кўчма телевизор, кино ва фото техникаси, шунингдек «СССРда ясалган» тамғали соатлар етказиб берилди.

ГДР. Мамлакатнинг катталиги жиҳатидан иккинчи шаҳри ҳисобланган қадимий Лейпциг ўзининг халқаро ярмаркалари билан шуҳрат қозонган. Бу ерда ҳар йили бўладиган бундай ярмаркалар халқаро иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлашга муҳим ҳисса бўлиб қўшилмоқда. Суратда: ярмарканинг иш кунларида шаҳар марказида.

И. Чохонелидзе фотоси.

«РОНАЛЬД РЕЙГАН — ХАТОЛАР ҚИРОЛИ»

Мексикада чиқадиган «Уно мас уно» газетаси саҳифаларида пайдо бўлган мақолага шундай сарлавҳа қўйилган. Бу оддий тақриз эмас. Тўғрироғи, Марк Грин ва Гейл Макколларнинг Мадриддаги «Эдиторьял фундаментос» нашриётида босиб чиқарилган китобига берилган изоҳлардир. Унда Рональд Рейганнинг чорак асрлик сиёсий мартабаси давомида — Калифорния штатида губернаторлик қилган, сўнгра республика партиясидан президентлик лавозимига номзоди кўрсатилган ва Оқ уйда бўлган даврда йўл қўйган 300 га яқин хатоси ва фактларни бузишлари ҳақидаги маълумотлар тўпланган. Газетанинг фикрича, фақатгина президентнинг «хабарсизлиги» (предметни билмаслик оқибатида) деб ҳисобланиши мумкин бўлган «хатолар»гина тўпланмасдан, шу билан бирга онгли равишда қилинган чалғитишлар ҳам тўпланган. Маълумки, бу чалғитиш ва алдашлар Рейганга 1980 йилда президент сайлаш кампанияси вақтида Картер билан унинг телевизион баҳсида «омад» келтирган эди.

«Уно мас уно»нинг жуда ўринли таъкидлашича, президент сўзлари «хатоликлар антологияси»да мавзулари бўйича шундай «классификация» қилинади: СССР, бошқа мамлакатлар билан муносабат, қуролсизланиш, иқтисодий сиёсат, солиқлар ва турмуш даражаси, ишсизлик, хусусий сектор ва ҳукумат, социал программалар... Оқ уй эгаси ана шу мавзуларнинг ҳар бири бўйича чурқ этмаслик, чала ҳақиқат ва очиқдан-очиқ ёлғончиликни намойиш этди. Китоб авторларининг ёзишича, Рональд Рейган нутқ сўзлаётган вақтида маслаҳатчилари унинг саналар ва фактларни чалкаштириб юборишидан ҳадиксираб ўтирадилар. Шу муносабат билан америкалик машҳур шарҳловчи Рестон айтганидек, Оқ уйнинг матбуот бўлими Рейганнинг ошкор чиқишларига шунчалик тушунтиришлар ва тузатишлар киритдики, олдинги маъмуриятларнинг ҳеч бирида ҳам бунчалик бўлмаган эди.

Китоб авторлари «президентнинг енгилтаклик»ларини «жанр» аломатлари бўйича ҳам кўриб чиққанлар: кўпиртиришлар, ўз сиёсатининг тўғрилигини бўяб кўрсатиш ва тасдиқлашга ёрдам берадиган латифалар, тўла ёки қисман сохталаштирилган статистик маълумотлар, саналарга «эркин» муносабатда бўлиш, илгари айтилган гап ёки қилинган ишни тўла инкор этиш.

Авторларнинг ёзишича, президентнинг айрим баёнотларини албатта кулгили, беғараз, бемаънилик, ножўялик, деб ҳисоблаш мумкин. Масалан, Рейган Бразилияда бўлганида ўзининг очиқ чиқишларидан бирида бу мамлакат номини Боливия билан алмаштириб юборди. Ёки унинг Лотин Америкаси мамлакатлари бўйлаб саёҳатидан сўнг билдирган ва «Вашингтон пост» газетасида 1982 йилнинг 6 декабрида босилган қуйидаги сўзларини олайлик: бу бошқа-бошқа давлатлар эканлигини билиб, деган эди Рейган ҳамюртларига қарата, ҳайратланасиз. Биз, албатта, бундай номаъқулчиликлар устидан кулишимиз мумкин. Лекин, сўз айтайлик, Америка меҳнаткашларининг турмуш даражаси ҳақида бораётган бўлса, АҚШ президентининг бошқа баёнотлари ва даъвосига нисбатан ҳам шундай қилиш мумкинми? Ёки унинг мақсади Никарагуанинг қонуний ҳукуматини обрўсизлантиришдан иборат бўлган сохта гаплари ва дағдағаларини, маъмуриятнинг бу мамлакатга нисбатан босқинчиликдан иборат сиёсатини беғараз ҳазил, деб қабул қилиш мимкинми? Грин ва Макколл шундай ёзишади: Р. Рейган 1982 йилнинг 28 сентябрида АҚШ ҳеч қачон Никарагуанинг ички ишларига аралашишга ҳаракат қилмади ва ҳеч қачон бундай планлари бўлмаган эди, деб ҳаёсизларча айтди. Шу йилнинг 4 декабрида эса «Нью-Йорк таймс» газетаси президентнинг бу фикрини тўла инкор этувчи факт келтирди: у Марказий Америкада 1981 йилда бошланган маҳфий операциялар «сўнгги вақтда» ниҳоят активлашганлиги ҳақида хабар берди.

Грин ва Макколл Америка президентининг бундай гапларига қарамай ҳақиқат ҳақиқатлигича қолаверишини таъкидлайдилар. Кўкларга кўтариб мақталган «ўлим эскадронлари» Марказий Америкада инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи ташкилотга айланмади, АҚШда эса ишсизлик даражаси Рейган Оқ уйда бўлган вақтида камаймасдан ортиб борди. Шу даврда яна 2,5 миллион америкалик ишдан маҳрум бўлди.

«Уно мас уно» газетаси»нинг ёзишга китоб муаллифлари президент Рейган Жонсоннинг «тонкин можароси» ёки Никсоннинг «уотергейти» каби жуда катта ошкора алдаш қилмади, деб хулоса чиқарадилар. Лекин газета шуни ўринли таъкидлайдики, Грин ва Макколл китобни чиқараётган вақтларида «эронгейт» бошланишини билмаган эдилар. Бунинг устига президент Рейган Америка қуролини Эронга маҳфий равишда етказиб бериш тўғрисидаги яширин директивага қўл қўйиб, Америка халқини, конгрессни ва АҚШнинг европалик иттифоқчиларини онгли равишда алдади. «Операциянинг ниҳоятда нозиклиги ва қалтислиги муносабати билан, — дейилади бу ҳужжатда, — унинг овоза бўлишини чеклаш жуда муҳим деб ҳисоблайман ва Марказий разведка бошқармаси директорига конгрессни бу қарордан воқиф этишдан тўхтаб туришни буюраман».

(АПН).

Ҳар тўғрида

ЗАРАРИ 117 МИЛЛИАРД ДОЛЛАР

Яқинда Эн-Би-Си телекомпанияси АҚШда алкоголизмнинг аҳволига бағишланган махсус репортаж кўрсатди. Расмий маълумотларга қараганда, Америка аҳолисининг ярми ҳафтада ками билан бир марта спиртли ичимлик ичади. Алкоголиклар сони 12 миллион кишидан ҳам ортиб кетди.

Америкаликлар ёшлигидан спиртли ичимликка ружу қўймоқдалар. Алкоголизм оқибатида йилига 5 мингга яқин чақалоқ майиб-мажруҳ бўлиб туғилмоқда. Спиртли ичимлик оқибатида етказилаётган зарар ҳар йили 117 миллиард долларни ташкил этади.

ҚАЙҒУЛИ РЕКОРД

Перу Лотин Америкасида болалар ўлими бўйича Гаитидан кейин иккинчи ўринда туради. Туғилган ҳар 1000 янги меҳмондан 127 нафари вафот этади, — ёзади «Комерано» газетаси соғлиқни сақлаш министрлигининг маълумотига суяниб. Тўйиб овқат емаслик, касаллик, медицина ёрдамининг йўқлиги, шундай аянчли аҳволга олиб келмоқда. Болаларнинг 32,5 проценти ўпка касали, 22 проценти ошқозон касалидан ўлади. Мамлакатнинг қолоқ районларидан бири — Анд трапецияси зонасида ўртача умр 50 ёшга бормайди.

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

ИШДА ЖАРОҲАТЛАНИШ

Капиталистик мамлакатларда ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисалар натижасида ҳар йили 100 минг ишчи ва хизматчи ҳалок бўлади. Бунинг сабаби капиталистларнинг техника хавфсизлигига маблағ сарфлашни истамаётганлиги, меҳнатни чексиз даражада интенсивлаштиришдир.

АҚШ корхоналарида ҳар куни 55 нафар меҳнаткаш жароҳатланиш оқибатида ҳаётдан кўз юмса, 8,5 минг одам шикастланади. Меҳнат аҳли 3 миллион кишидан иборат бўлган Бельгияда ҳар йили ишлаб чиқаришда 250 минг бахтсиз ҳодиса рўй бериб туради. Ҳалок бўлганлар сони йилига ўртача 368 кишини ташкил этади.

КУППА КУНДУЗИ

АҚШда хонадонларга ўғирликка тушиш тобора кучаймоқда. Ўрта ҳисобда 4 оиланинг бири уйи ўн йилда бир марта ўғирланади, ФБР экспертлари яқинда ўз докладларида шуни маълум қилдилар. 80-йилларнинг биринчи ярмида 13 миллион хонадон шип-шийдон қилиб кетилган. Ўғирланган буюмлар қиймати 13 миллиард долларни ташкил этади.

ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИК!

Шифохонада очиқ эшиклар куни

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли медицина илмий-тадқиқот марказлари ва муассасаларида «Очиқ эшиклар куни» ўтказиш одат тусига кирмоқда. Шундай тадбирлардан бири яқинда Ўзбекистон ССР Травматология ва ортопедия илмий-тадқиқот институтида ўтказилди. Махсус мухбиримиз институт директори, медицина фанлари доктори Тоштемир Эшонқулович ЎНГБОЁЕВга мурожаат этиб, ана шу ҳақда ҳикоя қилиб беришни сўради:

— Аҳолига тиббий ёрдам кўрсатишда одат тусига кириб қолган расмиятчилик кўп ҳолларда ишимизни жадал олиб боришга халал беради, — дейди Т. Э. Ўнгбоев. — Шунинг учун биз аҳолига қулайлик яратишнинг ана шу усулидан фойдаланишга жазм қилдик. Хўш, унинг афзалликлари нимадан иборат?

«Очиқ эшиклар куни»да врачга мурожаат этган бемор муайян йўлланма ёки бошқа биронта ҳужжатга эга бўлиши шарт эмас. Яъни даволанишга ёки врач маслаҳатига эҳтиёж сезган кишилар шу куни ҳар қандай расмиятчиликсиз тўппа-тўғри қабул қилинадилар.

Тажриба шуни кўрсатаяптики, бу ҳар жиҳатдан қулай бўлиб, ҳар икки томон — бемор ва шифокор ўртасидаги тўсиқни олиб ташлайди. Масалан, «Очиқ эшиклар куни»да институтимиз консультатив поликлиникасидаги 7 та кабинет эрталабдан то кечқурунгача ишлаб турди. Бизга мурожаат этган беморлар, республикамизнинг қайси шаҳар ва қишлоқларидан келган бўлишидан қатъий назар, навбат билан қабул қилиндилар.

«Очиқ эшиклар куни»нинг атиги икки соати ичида 159 нафар бемор медицина назоратидан ўтказилди, эҳтиёж туғилган пайтда зудлик билан анализлар олиниб, рентген қилиниши йўлга қўйилди. Шуни ҳам айтиб ўтиш кераккн, шу куни аҳволи оғир бўлган беморларнинг 9 нафари ўша заҳотиёқ навбатдан ташқари клиникага ётқизилди ва операцияга тайёрланди.

Ўтказилган «Очиқ эшиклар куни»да медицина фанлари докторлари Насриддин Шоматов, Ботир Миразимов (болалар ортопедияси бўйича), Ўткир Исломбеков (шикастланишлар асорати бўйича), Борис Шоварин (катталар ортопедияси), шунингдек 15 дан зиёд малакали мутахассис ва кичик илмий ходим иштирок этишди.

Аҳолига тиббий ёрдам кўрсатишнинг бу формаси республикамизда яхши йўлга қўйилса, у жуда катта самара беради, деган фикрдаман. Шу ўринда бундай иш усули Ленинград ва Ростов-Дон шаҳридаги медицина илмий-тадқиқот муассасаларида яхши синовдан ўтганлигини таъкидлашни истардим. Шу боисдан биз бу ишни давом эттирмоқчимиз. Бундан кейин ҳар ойнинг ичинчи ҳафтаси шанба кунида институтимиз эшиклари медицина ёрдамига муҳтож бўлган барча кишилар учун очиқ бўлади.

Суҳбатни Р. ҒАНИЕВ ёзиб олди.

ФУТБОЛ

ТРЕНЕРЛАРНИНГ БАҲОЛАРИ

50 СССР ЧЕМПИОНАТИ

✦ «Пахтакор» — «Динамо» (Батуми) ўйини майдон эгалари фойдасига 2:0 ҳисобида тугади. Учрашувдан сўнг одат бўйича, ҳар иккала команда раҳбарлари футболчиларга баҳо қўйишди. Протоколга кўз югуртирамиз. «Пахтакор» футболчилари фамилиялари қаршисида фақат аъло баҳолар, рақиблар фамилиялари қаршисида эса «икки»лар турарди.

Хўш, мазкур учрашувда футболчилар ҳақиқатан ҳам қўйилган баҳоларга лойиқ ўйин кўрсатишдими? Тўғри, пахтакорчилар бу сафар анча ҳовушган, бир-бирини тушунган ҳолда ҳаракат қилдилар, айниқса, ҳужумчиларнинг тўп учун бўлган курашлари ишқибозларни хурсанд этди. 27-минутда команда капитани Геннадий Денисовнинг 25 метрлар чамасидан киритган тўпи чиройли бўлди. Иккинчи бўлим бошларида Азамат Абдураимов киритган тўпни учрашув судьяси ўйиндан ташқари ҳолат, деб ҳисобламади. Лекин ҳужумчимиз орадан беш минут ўтгач, ҳисобни 2:0 га етказди. (Стадионда бу тўпни Н. Нортожиев киритди, деб нотўғри эълон қилишди). Пахтакорчилар яна тўп киритишлари мумкин эди. Собир Разаматовнинг тепган тўпи дарвоза тўсинига тегиб қайтди, бошқа ҳужумчилар ҳам қулай имкониятларни бой беришди, ҳимоячилар ҳам бир нечта хатоларга йўл қўйдилар, шунинг учун ҳам команда раҳбарлари футболчиларнинг ҳаммасига «беш» баҳо қўйишганига эътироз билдирса бўлади.

Тошкентлик футболчилар ўз майдонларида шу кунгача ўтказилган бешта учрашувда тўққиз очко ёки имкониятдаги очколарнинг 90 процентини тўплашди. Бу яхши натижа. Лекин сафарда 2 та ўйин ўтказиб, иккаловини ҳам ютқазишди. Футболчиларимиз галдаги ўйинларни 9 майда Воронежда «Факел» ва 12 майда Волгоградда «Ротор» командалари билан ўтказишади. Тошкентликлар фақат ўз майдонларидагина эмас, балки сафарда ҳам ҳужумкор ўйин кўрсатиб, очколар йиға олгандагина пировард натижа қувонарли бўлиши мумкин.

* * *

Шу турнинг бошқа учрашувларида қуйидаги натижалар қайд этилди: «Даугава»— «Шинник» — 1:0, «Черноморец» — «Динамо» (Ст) — 4:0, СКА «Карпати» — «Ростсельмаш» — 1:2, «Крилья Советов» — «Металлург» — 0:1, «Геолог» — «Колос» — 2:1, «Локомотив» — «Ротор» — 3:0, «Кузбасс» — «Факел» — 3:0, «Помир» — «Торпедо» (Кт) — 3:0, СКА (Р) — «Спартак» — 2:0, «Заря» — «Котайк» — 1:0.

● **СУРАТДА: А. Абдураимов «Динамо» командаси дарвозасига иккинчи тўпни киритмоқда.**

А. Зуфаров фотоси.

●

ИККИ ПЕШҚАДАМ

✦ Иккинчи лига еттинчи зона командалари ўртасида тўртинчи тур ўйинлари бўлиб ўтди. Ангреннинг «Шахтёр» командаси ўз майдонида «Янгиер» футболчиларини қабул қилиб, 2:0 ҳисобида ғалабага эришди. Соҳибкорчилар эса Навоийда маҳаллий «Зарафшон» командасини 1:0 ҳисобида мағлуб этдилар. Олмалиқнинг «Металлург» футболчилари ўз майдонида Жиззахнинг «Ёшлик» командасига 1:2 ҳисобида ютқазиб қўйдилар. Турнирда олдинда келаётган Фарғонанинг «Нефтяник» командаси кўрғонтепалик футболчиларни 1:0, Наманганнинг «Автомобилист» футболчилари эса термизликларни 4:0 ҳисобида ютиб, саккиз очко билан пешқадамлик мавқеларини янада мустаҳкамлаб олдилар. Қолган ўйинларда қуйидаги натижалар қайд қилинди: «Олға» — «Целинник» — 2:0, «Олой» — «Хонқа» 2:1, «Косонсойчи» — «Хўжанд» — 0:1, «Динамо» — «Трактор» — 2:1.

●

ЧИРЧИҚЛИКЛАРНИНГ ДАДИЛ ОДИМИ

✦ Физкультура коллективлари командалари ўртасида футбол бўйича Ўзбекистон 44-чемпионатида якка пешқадамлик қилиб келаётган Чирчиқнинг «Сельмашевец» футболчилари бу сафар Шаҳрисабзда «Ҳисор» коллективи билан учрашиб, 2:0 ҳисобида ғалабага эришдилар ва очколар сонини 16 тага етказдилар. Областимиз яна бир вакили Келеснинг «Умид» футболчилари Гулистонда маҳаллий «Гулистончи» футболчилари билан дуранг (1:1 ҳисобида) ўйнашди. Қолган ўйинлар қуйидаги натижалар билан якунланди: РФОСММ — «Геолог» — 2:0, «Техник» — «Кинап» — 2:1, «Строитель»— «Старт» — 1:1, «Оқмангит» — «Химик» — 1:1, «Колхозчи» — «Норин» — 3:3. «Кооператор» — «Автомобилист» (Т) ўйини бошқа кунга кўчирилди. «Автомобилист» (Ф) — «Автомобилист» (Ғаллаорол) ўйинига меҳмонлар келмаганлиги сабабли уларга мағлубият ёзилди.

Ота-бола Портновлар кўргазмаси

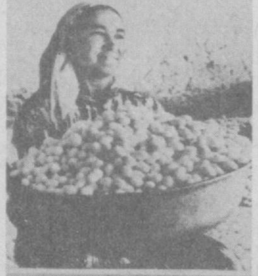

● **ҒАЗАЛКЕНТ шаҳрида уруш ва меҳнат ветерани И. Портнов ҳамда унинг ўғли — СССР Журналистлар союзи аъзоси В. Портновнинг фотокўргазмаси очилди. Республика Журналистлар союзи фотосекцияси ташаббуси билан ташкил этилган мазкур кўргазмада муаллифларнинг турли мавзудаги асарлари намойиш қилинмоқда. Суратларда: кўргазма залида ва айрим асарлардан намуналар.**

С. Маҳкамов фотолари.

ПЕДАГОГЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

БАХТИГУЛ ОПА

Бахтигул опа ҳамқишлоқлари орасида катта ҳурмат қозониб келаётганлардан. Мана, 18 йилдирки, у районимиздаги Жамбул номли 14-мактабда химия ва биология фанини ёшларга ўргатмоқда. Мактаб илмий ишлар бўйича директор ўринбосари, қишлоқ Советининг депутати Раҳматулла Аҳмедов коммунист Б. Успенова тўғрисида илиқ сўзлар айтди.

—Бахтигул опа ҳақида қанча гапирсанг ҳам кам, — дейди у, — Мактабимиздаги кўпчилик ўқувчилар химия ва биология фанини севадилар десам хато қилмайман. Бу фанлардан ўзлаштирмай қолган ўқувчи сира бўлмайди.

Химия кабинетига киргинимизда Раҳматулла аканинг фикрларига тўла ишонч ҳосил қилдик.

Мактаб халқ контроли группасининг раиси, атеист-лектор Бахтигул Успенова жамоат ишларида ҳам актив қатнашмоқда. Ёшлар уни ғамхўр мураббий сифатида самимий ҳурмат қиладилар.

З. ТОЖИБОЕВ.
Коммунистик райони.

ҒАЛАБА КУНИ ОЛДИДАН

ЖАНГГОҲЛАРДА ТОБЛАНГАН

У 1942 йилнинг 12 март куни район ҳарбий комиссариатидан шошилинч етиб келиш ҳақидаги чақириқ қоғозини олди-ю, она қишлоғи Хондайлиқдан тўппа-тўғри Барраж станциясига келди. Тумонат одам йиғилган станцияда ғала-ғовур, тўс-тўполон авжига чиққан эди. Кимдир ёлғизгина фарзандини Ватан ҳимоясига жўнатаётганидан нолиб фарёд солса, кимдир фашистлар хуружини қоралаб:— Отинг ўчсин, Гитлер газанда! Осуда ҳаётимизга раҳна солдинг. Ўз ўтингга ўзинг қовурилсанг бўлмасмиди?—дея хитоб қиларди.

Аширбуви ҳам ўғли Мирсултонни кузатиб, поезд жилгунга қадар ортидан юрди. Йиғлаб-сиқтаб, кўз ёшларини оқ дока рўмолига артар экан:

— Болагинам, кўпга келган тўй бу. Фашист деган бало-қазоларга қирон келсин. Уларнинг адабини бериб, юртимизга соғ-омон қайтинглар,— деганча интизор қараб қолганди.

Она накази Мирсултон Саҳатовга мадад бўлди. У ўқчилар полкининг 6 ойлик кичик командирлар тайёрлов қисмида ҳарбий билимни пухта эгаллади. Тайёргарликдан яхши ўтди ва ўқув полкида бўлим командири этиб қолдирилди. У ўзига билдирилган ишончни оқлади. Ҳарбий машғулотлар, машқларда шахсий намуна кўрсатди, ибрат бўлди. Ёшларни тарбиялашдаги маҳорати, Ватан ишига содиқлиги полк командирининг эътиборидан четда қолмади. Мирсултон 1943 йилнинг март ойида «Шавкатли меҳнати учун» медали билан тақдирланди.

Унинг кўксига ушбу медални тақишар экан, шундай наказ беришгани ҳали-ҳали ёдида!

— Душманга аёвсиз бўл! Топталган ҳар бир қарич еримиз, она тупроғимиз учун ўч ол!..

Бу даъватдан жўшиб, ғазаб ўти чақнаётган йигитни кўп ўтмай 1-Болтиқбўйи фронтининг Белоруссиядаги 935-ўқчилар полкига юборишди. Олдинги линияда ҳаракат қилаётган бу полк Орша учун қаттиқ жанг олиб борарди. Борлиқни ларзага солиб портлаётган бомбалар овози, автомат ва пулемётларнинг тинимсиз сайраши катта сержант М. Саҳатов ҳамда унинг қуролдошларини бир зум тўхтата олмасди. Йўл атрофларидаги ҳандақлар, дзот ва блиндажлардан ўқ ёмғири қуйиларди. Шунга қарамай, катта талофат бериб, олға интилмоқда эдилар. Бирдан... Артиллерия тўплари ишга солинди. Ҳаво ҳужуми бошланди. Қарши ҳужумга ўтиш имконияти чекланди. Йўл тўсилди.

— Ана шунда,— хотирлайди Мирсултон Саҳатов,— разведкачилар группаси ёрдамга келди. Ҳаво жанги қизғин тус олди. Авиация ёрдамида яна қарши ҳужумга ўтдик. Икки сутка деганда Орша озод қилинди.

1944 йил 23 июнда рота Витебск шаҳрини ишғол этиш учун 5-маротаба атакага ўтди. Оғир жангда фашистлар ўқи катта сержант М. Саҳатовнинг ўнг қўлини яралади. Ёнгинасида портлаган снаряднинг осколкаси эса бўйнига тегди. У беҳол йиқилди. Орадан кўп ўтмай ҳамшира ёрдамга келди. Биринчи тиббий ёрдам кўрсатилгач, Мирсултонни Волга дарёси орқали пароходда госпиталга жўнатишди. Муолажа пайтида ҳамшира қиз қувонганча, қўлида откритка билан кириб:

— Табриклайман, Сизни III даражали Шуҳрат ордени билан мукофотлашибди. Мана хабари,— деди.

У откриткани ўқир экан, ҳаяжондан ўзини тия олмас, қалбида қувонч нашидаси жонланарди...

Ўлимларни доғда қолдириб, интизор кутаётган онаси Аширбуви ҳузурига қайтган йигит «ногиронман» деб қараб турмади. 1944 йилнинг октябридан бошлаб, Хондайлиқ қишлоқ Советида молия ходими, кейинчалик колхоз чорва фермасида ҳисобчи бўлиб ишлади. Меҳнат билан бўлиб, билим олишни ҳам унутмади. 1947 йили Тошкент қишлоқ хўжалиги институти қошида очилган бир йиллик курсни тугатиб, Бўстонлиқ район пиллачилик идорасида агроном бўлиб ишлади. Партия сафига ўтди. 1962 йили Чирчиқ шаҳридаги кечки марксизм-ленинизм университетининг сиёсий-иқтисод факультетини тугатди.

Шу орада чўл зоналари ва қўриқ ерларни ўзлаштириб, халқ хўжалиги оборотига киритиш ҳақида қарор чиқди. Шунга асосан Бўстонлиқ районининг тоғ ён бағирларини экинзор ва мевазорларга айлантиришга киришилди. Боғдорчилик-узумчилик ва картошкачиликка ихтисослаштирилган «Новгород» совхози тузилиб, 2048 гектар ер ажратиб берилди.

Партия чақириғига «Лаббай» деб жавоб берган коммунист Мирсултон Саҳатов адирлар бағрида ишлаш истагини билдирди. Чинакам, ҳалол меҳнат қилди. Обрў орттирди. Ҳурмат-эҳтиром билан пенсияга чиқди. Унинг сурати совхоздаги уруш ва меҳнат ветеранлари «Ҳурмат тахтаси»нинг тўрида жойлашган. Кўкрагини безаб турган I даражали Ватан уруши ордени, III даражали Шуҳрат ордени ҳамда ўндан зиёд медаллари унинг жанггоҳларда тобланган, матонатли киши эканлигидан далолат бериб турибди.

М. МИРСУЛТОНОВ.

ШОВҚИН — ИНСОН САЛОМАТЛИГИГА ЗАРАР

Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий тадқиқот институти қошидаги шовқин ва вибрация лабораториясида кейинги вақтларда республикамиз корхоналарида шовқиннинг киши организмига таъсирини камайтириш борасида бир қанча ишлар қилинди. Масалан, машинасозлик заводларидаги цехларда шовқин ва вибрациянинг ҳосил бўлиши, уларнинг характери, спектрал составн ўрганилди. Илмий тадқиқотлар шундан далолат бердики, айниқса заводнинг асосий цехлари бўлимларида шовқин ва тебранишнинг даражаси санитария нормасидан анча юқори экан.

Шовқин ва тебранишнинг шу корхонада ишлаётган ишчиларга салбий таъсири ҳам ўрганилди. Текширишлар натижасида ишчиларнинг марказий асаб системасида ҳар хил ўзгаришлар рўй берган. Кўпчиликда иш жараёнида бош оғриғининг пайдо бўлиши, аввалига фақат иш пайтида сўнгра узоқ вақтгача сақланиб қолиш аломатлари кўриб чиқилди. Оқибатда камқувватлилик, чарчашлик, сабабсиз аччиғланиш, уйқусизлик ва руҳий ўзгариш белгилари содир бўлади. Ишчилар асаб системасининг заифланиши натижасида уларда қўл титраши, тананинг тебраниши, кўп терлаш ҳолатлари аниқланди.

Шовқин юрак-қон томирларига асаб системаси орқали таъсир қилиб, қон томирларини қисқартиришга олиб келади. Бу эса, организмда қон айланишининг бузилишига сабаб бўлади. Шовқин таъсирида қон босими пасаяди, юқори даражадаги шовқинлар эса қон босимининг ортишига сабабчи бўлади. Шовқин меъданинг ҳам бир меъёрдаги ишига таъсир қилиб, меъда ширасининг камайишига олиб келади. Шунинг учун гастрит касалликлари шовқин кўп бўлган корхоналарда, завод ва фабрикаларда ишлаётган ишчиларда нисбатан бот-бот учрайди.

Лабораториямизда асосан машинасозлик, енгил ҳамда маҳаллий саноат корхоналарида шовқин ва вибрацияни камайтириш устида иш олиб бориляпти. Масалан, Тошкент бадиий буюмлар фабрикасида қўлланилаётган попоп машиналари ишни анча енгиллаштирди, аммо шовқин даражаси санитария нормасидан бир мунча юқоридир. Ўтказилган тадқиқотлар натижасига кўра тикувчиларнинг иш қобилиятини бутун смена давомида тўла сақлаб қолишни кўзда тутган ҳолда, уларнинг ишлаш ва дам олишининг энг мақбул режими тузиб чиқилди.

АСАБЛАРИНГИЗ ҚАЛАЙ?

Корхоналарда шовқинни камайтириш мақсадида товуш тўсғичлардан фойдаланиш лозим. Ёғоч қириндиларидан тайёрланиб, цехлар оралиғига ўрнатиладиган тўсиқлар шовқинни 10 дан 27 процентгача камайтириши аниқланди. Бу қурилманинг иккинчи бир фазилати шундаки, у ҳавони ҳар хил аралашма ва сув буғларидан тозалайди.

Шовқин келтириб чиқарувчи хасталикларнинг олдини олишда, камайтиришда профилактик даволаш тадбирлари мавжуд. Булар қуйидагилардан иборат: мускул тонусини бир тартибда сақлаш, унинг таранглик ва чарчаш ҳолатини йўқотиш учун туш вақтларда ва ишдан сўнг сув процедурасини қабул қилиш тавсия этилади; қўл ва оёқлар учун бир марта 8—10 минут атрофида, смена давомида иссиқ ванна (36—38 даража) қабул қилиш ҳам зарур. Периферик томирларда қон айланишининг маълум тартибда бориши учун массаж қабул қилиш фойдалидир. Шовқиннинг ишчилар организмига таъсирини камайтириш учун иш мобайнида гимнастикалар қилинади. Гимнастика асосан туш вақтига бир соат қолганда ва иш тамом бўлишига икки соат қолганда 5—8 минут давомида бажарилади.

Шовқинни камайтириб бориш муаммоларини маҳаллий советлар турли саноат корхоналари ва кенг жамоатчиликнинг мустаҳкам ҳамкорлиги билангина тезроқ ҳал этиш мумкин.

Ў. МИРЗАЕВА,
Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий тадқиқот институтининг илмий ходими.
А. НИҒМОНОВА,
кичик илмий ходим.

ҚЎРИҚ ҒОЛИБЛАРИ

ЯҚИНДА Тошкент Давлат медицина институтида кафедралараро илмий ишлар кўриги ўтказилди. Унда фармакология кафедрасининг доценти Д. Тешабоев бошқараётган илмий тўгарак биринчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлди.

50 нафардан ортиқ студент аъзо бўлган бу тўгарак илмий ишлари ўқув қуроллари ва киноаппаратлар ёрдамида намойиш этилди. Кўрикда актив қатнашган студентлар илмий жамиятининг аъзоларидан Ҳ. Пўлатов, С. Исмоилов ва Ш. Искандаровалар институт мақтов ёрлиқлари ва совғалар билан тақдирланишди.

М. БОЗОРБОЕВ,

ЭРТАГА — НАВБАТДАГИ ҚАБУЛ

«ТОШКЕНТ ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги жамоатчи Совет навбатдаги қабулни эртага — 6 май куни соат 17.00 дан бошлаб ўтказади. Бу сафар қабулни Тошкент шаҳар прокурорининг ёрдамчиси Нурмат Турсунматов бошқаради ва меҳнаткашларни қизиқтирган турли саволларга жавоблар қайтаради.

Жамоатчи Совет қабулхонаси Ленинград кўчаси, 32-уй, 7-қават, 742-хонага жойлашган. Телефонлар: 33-40-48; 32-53-54.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖАМОАТЧИ СОВЕТ ҚАБУЛХОНАСИ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ ВА ОБЛАСТЬ КИНОЛАШТИРИШ БОШҚАРМАСИ

7 МАЙДА

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари маҳаллий Советлари ва Ўзбекистон ССР шаҳар, район халқ судьялари ва халқ маслаҳатчиларига сайловлар олдидан

«ИНСОН НОМИ МАҒРУР ЯНГРАЙДИ» ФИЛЬМЛАР ТЕМАТИК НАМОЙИШИНИ ЎТКАЗАДИ

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Чирчиқ шаҳри, НАВОИЙ НОМЛИ кинотеатрда — Иванцов, Петров, Сидоров.

Қибрай посёлкаси «СОЮЗ» кинотеатрида — Ўғлонлар даври.

Чиноз шаҳри, «ВАТАН» кинотеатрида — Қизил ёй.

Янгийўл шаҳри, «ПОБЕДА» кинотеатрида — Доктор Калинникованинг бир куни.

Ғазалкент шаҳри, «БЎСТОН» кинотеатрида — Платон менинг дўстим.

Оққўрғон шаҳри, «ЁШЛИК» кинотеатрида — Унинг бедаво севгиси.

Келес шаҳри, «СПУТНИК» кинотеатрида — Ўзгача мумкин эмас.

Оҳангарон шаҳри, «ВОСТОК» кинотеатрида — Ўғлонлар даври.

Бекобод шаҳри, «ЎЗБЕКИСТОН» кинотеатрида —Фақат мен биламан.

Зафар посёлкаси, НОДИРА НОМЛИ кинотеатрда — Фақат мен биламан.

Янгибозор посёлкаси, ОКТЯБРЬ 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ кинотеатрда — Қизил ёй.

Олмалиқ шаҳри, «ОЛМАЛИҚ» кинотеатрида —Судья Ивановнанинг шахсий иши.

Ангрен шаҳри, «ДРУЖБА» кинотеатрида — Менинг танлаганим.

ҲУЖЖАТЛИ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР:

Чирчиқ шаҳри, НАВОИЙ НОМЛИ кинотеатрда — Жадаллаштириш. Резервларни излаш. Аниқ мақсад.

Олмалиқ шаҳри, «ОЛМАЛИҚ» кинотеатрида — Қанот фонидаги портрет. Шаҳар.

Ғазалкент шаҳри, «БЎСТОН» кинотеатрида —Бригаданинг туғилиши. Энг шимолий шаҳар.

Қибрай посёлкаси, «СОЮЗ» кинотеатрида — Ким ҳаракат қилса ўша ютади. Кеча, бугун, эртага. Анна Симонова мулоҳазалари.

Нариманов шаҳри, «БОКУ» кинотеатрида — Кичик ер нима бера олади. Вақт талаб қилади. Жиноятчи из қолдиради.

Паркент шаҳри, «БАҲОР» кинотеатрида — Қанот фонидаги портрет. Косонсойлик бригадир.

Бўка шаҳри, ОКТЯБРЬ 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ кинотеатрда — Горком секретари. Портретга чизмалар.

Янгийўл шаҳри, «ПОБЕДА» кинотеатрида — Давлат манфаати. Сифатга кафолат.

Бекобод шаҳри, «ЎЗБЕКИСТОН» кинотеатрида — Сифатга кафолат, Пишиқ-пухталикнинг қиймати. Ўғрилик.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ МЕҲНАТ БЎЛИМИ

ЧИТА ОБЛАСТИ қишлоқ хўжалигида ишлаш учун бориш хоҳишини билдирган оилаларни танлаб олади ва уларни кўчириб ўтказиш учун ҳужжатларни расмийлаштиради.

Жўнаш вақти 1987 йил 20 майга мўлжалланган.

ИВАНОВО ОБЛАСТИГА — 12 майда жўналади.

Кўчиб борувчи оилаларга кўчиб борилган заҳоти алоҳида турар-жой ёки квартира, томорқа участкаси (ҳовли қурилмалари билан) **берилади.**

Кўчиб борганларнинг оилалари 8 йил мобайнида қишлоқ хўжалик солиғлари тўлашдан ва кўчиб борилгач, икки йил мобайнида квартира ҳақи тўлашдан озод этиладилар.

Қурилиш ихтисосига эга бўлган ёлғиз эркаклар ва аёллар ҳамда бошқа касб кишилари РСФСРда жойлашган корхона ва қурилишларга ишга таклиф қилинадилар.

«КАМГЭСЭНЕРГОСТРОЙ» ишлаб чиқариш бирлашмасига (Брежнев шаҳри).

«КОМСОМОЛЬСКИЙ ТЭЦ» қурилиш бошқармасига (Комсомольск-Амур шаҳри).

«ТОМСКТРАНССТРОЙ» трестига (Томск шаҳри).

«САРАТОВТРАНССТРОЙ» трестига (Саратов шаҳри).

«ДАЛЬМОРГИДРОСТРОЙ» трестига (Тихоокеанский станцияси).

«ЧЕРЕПОВЕЦГРАЖДАНСТРОЙ» қурилиш трестига (Череповец шаҳрида).

«НОВОЕНИСЕЙСКИЙ ЛДК»га (Лесосибирск шаҳри).

«ТОМЛЕСПРОМ» ишлаб чиқариш бирлашмасига (Томск шаҳри).

Ташкилий равишда жўнаб кетаётган ишчиларга суткалик ҳақ иш жойига етиб бориш ва қайтиш, йўл харажатлари, қайтиб олмаслик шарти билан ёрдам пули тўланади.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресларга мурожаат қилинсин: ШАҲАРЛАРДА — Ангрен, Олмалиқ, Бекобод, Чирчиқ ва Янгийўлда —Аҳолини ишга жойлаштириш бюросига, РАЙОН МАРКАЗЛАРИДА — район ижроия комитетлари қошидаги меҳнат бўйича район, шаҳар вакилларига, ТОШКЕНТ ШАҲРИДА — меҳнат бўлимига — Привокзальний кўчаси, 30-уй (1, 2, 5, 8, 9, 10, 24, 26-трамвайларнинг «Будённий кўчаси» бекати, 2, 16, 22, 60, 80-автобусларнинг «Вокзал» бекати). Телефон: 55-74-77.

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Тантанали мажлис, дам олиш кечалари, пионер гулханлари, спорт мусобақалари ва бошқа оммавий тадбирларда духовой оркестр жўрлигида музика хизмати кўрсатиш учун

35-07-61 телефон номери бўйича

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг дам олиш зонаси.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/V да **Куёв.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Йиртқичлар орасида»** аттракционининг гастроллари (5/V да 19.30 да).

Редактор Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

(«Ташкентская правда»)

Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного Совета народных депутатов

Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент Ленинград кўчаси, 32

Р. 08720. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64684. В. 1585 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12